ABC Certified
THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
ھڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت
حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
68 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (94) اربع 05 آگسٽ 2026ع 21 صفرالمظفر 1448ھ صفحا 06 - ملھ 30 وپيا شمارو (350)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com
Wednesday 5th August 2026

آبنائي ھرمز کولڻ جون اميدون: تيل اگھن ۾ وڏي گھٽتائي، تيل جي في بيرل قيمت 80 ڊالرن کان ھيٺ اچي وئي

عالمي سطح تي اھم سمجھيا ويندڙ ’برنٽ‘ ((Brent ۽ آمريڪي ’ويسٽ ٽيڪساس انٽرميڊيٽ‘ ((WTIخام تيل جون قيمتون 13 جولاءِ کان پوءِ پنھنجي گھٽ ترين سطح تي لھي آيون آھن

تقريبن 5 سيڪڙو گھٽتائي ڪلنپوءِ ڪچي تيل جي قيمت 80 ڊالر في بيرل کان ھيٺ اچي وئي، جيڪا 76 ڊالر في بيرل تي اچي پھتي، ھرمز وارو سامونڊي رستو جلد بحال ٿي ويندي: آمريڪي عملدار

آمريڪي اختيارين ايران سان ڳالھين ۾ اڳڀرائي جي دعويٰ ڪئي، پر امڪاني معاھدي جا تفصيل اڃا تائين ظاھر نہ ڪيا ويا ۽ ايران ان معاملي تي ڪو بہ سرڪاري اعلان نہ ڪيو

آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ ڳالھين جون ڪيتريون ئي ڪوششون ناڪام ويون، نتيجي ۾ عالمي تيل جي مارڪيٽ ۾ وڏي اٿل پٿل پيدا ٿي ۽ وڌندڙ ڇڪتاڻ سبب ڪچي تيل جي قيمتن ۾ اضافو ٿيو

واشنگٽن (مانيٽرنگ ڊيسڪ) آبنائي ھرمز کي ٻيھر کولڻ بابت آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ جاري ڳالھين ۾ اڳڀرائي جي خبرن ڪانپوءِ عالمي مارڪيٽ ۾ خام تيل جون قيمتون گذريل ٽن ھفتن جي گھٽ ترين سطح تي اچي ويون آھن. بين الاقوامي خبرن جي ادارن موجب، عالمي سطح تي اھم سمجھيا ويندڙ
بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

پ پ جي مضبوط ڌڪن ۾ چونڊون ٺڪراري بڻائڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي: شيري رحمان

مظفر آباد جي ڌڪ ايل اي 27 ۾ سرڪاري چونڊ عملي جي ٽيجي گھر ۾ موجودگيءَ جا اطلاع ڳڻتيءَ جوڳا آھن

آزاد ڪشمير جو چيف اليڪشن ڪمشنر فوري نوٽيس وٺي آزاداڻي ۽ شفاف چونڊ يقيني بڻائي: پ پ جي نائب صدر

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان پيپلز
بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

محسن نقوي جي الزامن ڪانپوءِ پي ٽي آءِ جو وزيراعظم کان اعتماد جو ووٽ وٺڻ جو مطالبو

ملڪ جھڙين حالتن ۾ دنيا جي ھر جمھوريت ۾ وزيراعظم فوري طور اسيمبلي مان اعتماد جو ووٽ وٺندو آھي: بئرسٽر گوھر

وزيراعظم ان جو جواب ڏيڻ يا اعتماد حاصل ڪرڻ ۾ ناڪام رھي تہ ان جو مطلب آھي تہ نظام عملي طور ويھي چڪو آھي

موجوده صورتحال ۾ اصل مسئلو اھو آھي تہ جنھن بنياد تي حڪومت قائم ھئي اھو ئي ڪمزور ٿي چڪو آھي:پي ٽي آءِ چيئرمين

الزام براءِ الزام ۽ بنا ثبوت الزامن جي ڪا حيثيت نہ آھي، عوام چڱي طرح ڄاڻي ٿي تہ تعمير ۽ ترقي ڪنھن ڪئي: وزير اطلاعات عطاءُ الله تارڙ

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) پاڪستان تحريڪِ انصاف (پي ٽي آءِ) جي چيئرمين بئريسٽر گوھر تازي سياسي صورتحال تي سخت ردعمل ڏيندي چيو آھي تہ وزيراعظم پنھنجي آئيني، قانوني ۽ جمھوري حيثيت
بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

لاھور: چھلم امام حسين جو مرڪزي جلوس پنھنجي مقرر رستن تان گذري رھيو آھي

وفاقي حڪومت پاران ظل ھما کي آءِ ٽي اين اي جي نئين چيئرپرسن مقرر ڪرڻ جي منظوري

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي حڪومت اطلاعات ۽ نشريات واري وزارت جي
بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

عدالت پيتو وٺڻ ۽ ڌمڪيون ڏيڻ بابت داخل درخواست اڪلائي ڇڏي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ ھاءِ ڪورٽ
بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

قومن جي سڃاڻپ سان ھٿ چراند نہ ڪريو، صوبا ڪيڪ ناھن جو ڀڃي ڪٽي ڇڏيندئو: مولانا فضل الرحمان

پاڪستان خاص طور بلوچستان ۽ خيبرپختونخوا ۾ حڪومتي رٽ موجود ناھي ۽ حالتون ايتريون خراب آھن جو ماڻھو پنھنجي ئي علائقن ۾ محفوظ ناھن: جمعيت علماءِ اسلام (ف) جو سربراھ

طاقت جي زور تي مسئلا ڪڏھن بہ حل نٿا ٿي سگھن، پارليامينٽ جي اھميت ختم ٿي چڪي آھي ۽ سمورن مسئلن جو حل آئين ۾ موجود آھي، ملڪ کي آئين موجب ھلائڻ گھرجي

دنيا ۾ ڪيترائي نظام ناڪام ٿي چڪا آھن، جمھوريت ۽ آمريت ٻنھي کي ناڪامي جو منھن ڏسڻو پيو، جڏھن تہ پاڪستان ۾ سياستدانن کي مناسب موقعو ئي نہ ڏنو ويو

جي يو آءِ 26ھين آئيني ترميم تي حڪومت سان ڳالھيون ڪيون ھيون، 28ھين ترميم بابت في الحال ڪا ڄاڻ ناھي تہ ان ۾ ڇا آندو ويندو، ٽرمپ سان في الحال ڳالھيون نہ پيا ڪريون

جيڪڏھن محسن نقوي سمجھي ٿو تہ نظام ناڪام ٿي چڪو آھي تہ پوءِ ھو استعيفيٰ ڇو نٿو ڏيئي، مارشل لا جي دورن ۾ آئين کي نقصان پھچايو ويو، اھا تاريخ ٻيھر نہ ورجائي وڃي

نوجوانن جا پنھنجا جذبا ھوندا آھن، پر نوان چھرا فلمي اصطلاح آھن، سياست جو نہ، ڊاڪٽر مالڪ بلوچ سان ملاقات ٿي آھي، پر خبر ناھي تہ ھو وزيراعليٰ بڻجي رھيو آھي يا نہ: جي يو آءِ ف جو سربراھ

ڪوئيٽا (مانيٽرنگ ڊيسڪ) جمعيت علماءِ اسلام (ف) جي سربراھ مولانا فضل الرحمان چيو آھي تہ پاڪستان خاص طور بلوچستان ۽ خيبرپختونخوا ۾ حڪومتي رٽ موجود ناھي ۽ حالتون ايتريون خراب آھن جو ماڻھو پنھنجي ئي علائقن ۾ محفوظ ناھن. ڪوئيٽا ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي مولانا فضل الرحمان چيو تہ ملڪ ۾ ھلندڙ سموري صورتحال کان ھو واقف آھن جڏھن تہ
بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

ڪي پي ڪي ۾ انٽيليجنس بيسڊ ڪارروايون، ڪيترائي خوارجي دھشتگرد مارجي ويا

لڪي مروت ۾ ڳجھي اطلاع تي ڪارروائين دوران سيڪيورٽي فورسز دھشتگردن جا ٺڪاڻا تباھ ڪيا

سيڪيورٽي فورسز ڪي پي ڪي ۾ پائيدار امن ۽ دھشتگرديءَ جي خاتمي تائين ڪارروايون جاري رکندا اچن

اسلام آباد (اي پي پي) سيڪيورٽي فورسز جون ڪي پي ڪي ۾ عزم استحڪام ويزن تحت انٽيليجنس بيسڊ ڪارروايون جاري آھن. فورسز لڪي مروت ۾ ڪيترن ئي خوارجين کي ماري ڇڏيو. سيڪيورٽي ذريعن موجب لڪي مروت ۾ ڳجھي اطلاع جي بنياد تي ڪارروائين دوران سيڪيورٽي فورسز خوارجين جي ڪيترن ئي
بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

ڊپٽي وزيراعظم اسحاق ڊار جي صدارت ھيٺ ملڪ ۾ ڪڻڪ صورتحال بابت اھم اجلاس

مخدوم محبوب الزمان سنڌ ۾ ڪڻڪ جي ذخيرن، طلب ۽ رسد، اٽي قيمتن بابت بريفنگ ڏني

سنڌ حڪومت ڪڻڪ ذخيره اندوزي روڪڻ ۽ اٽي قيمتن ۾ استحڪام آڻڻ لاءِ قدم کڻي پئي:مخدوم محبوب الزمان

ڪڻڪ بنا رڪاوٽ فراھمي کي يقيني بڻائڻ لاءِ وفاق ۽ سڀني صوبن وچ ۾ گڏيل ۽ مربوط حڪمت عملي اختيار ڪرڻ وقت جي اھم ضرورت آھي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڊپٽي وزيراعظم اسحاق ڊار جي صدارت ھيٺ ملڪ ۾ ڪڻڪ جي صورتحال بابت اھم اجلاس منعقد ٿيو جنھن ۾ سنڌ جي خوراڪ واري صوبائي وزير مخدوم محبوب الزمان وڊيو لنڪ ذريعي شرڪت ڪئي اجلاس ۾ پنجاب، بلوچستان ۽ خيبر پختونخوا جي چيف سيڪريٽرين، پرڏيھي معاملن واري
بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

لاھور: چھلم امام حسين جي جلوس ۾ ھڪ ٻارڙي شريڪ آھي

سنڌ ۾ اي وي ٽيڪسي شروع ڪرڻ ۽ ڪراچي لاءِ 50 نيون ڊبل ڊيڪر بسون آڻڻ جو فيصلو

ھلندڙ سال جي آخر کان مرحليوار ڏيڍ ھزار اليڪٽرڪ بسون عوامي ٽرانسپورٽ جي نظام ۾ شامل ڪرڻ جو فيصلو پڻ ڪيو ويو

لاڙڪاڻي کان قمبر ۽ قمبر کان شھدادڪوٽ تائين پيپلز بس سروس جا نوان روٽ پڻ جلد شروع ڪرڻ جو بہ فيصلو ڪيو ويو آھي

ريڊ لائين بي آر ٽي منصوبي جا سڀئي ڊيپو مقرر ڪيل ٽائيم لائين موجب جلد کان جلد مڪمل ڪيا وڃن: شرجيل انعام ميمڻ

يونيورسٽي روڊ تي مڪسڊ ٽريفڪ لائين جو ھڪ حصو سيپٽمبر ۾ عوام لاءِ کولڻ سان ٽريفڪ جي وھڪري ۾ واضع بھتري ايندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت صوبي ۾ عوامي ٽرانسپورٽ جي نظام کي جديد بڻائڻ لاءِ اھم فيصلا ڪندي سيپٽمبر کان اي وي ٽيڪسي سروس شروع ڪرڻ، آڪٽوبر ۾ 50 نيون ڊبل ڊيڪر بسون
بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

وفاقي گھرو وزير پاران نيشنل پوليس بيورو جو دورو، ھڪجھڙي ۽ آن لائن پوليس ڪريڪٽر سرٽيفڪيٽ جي اصولي منظوري

شھري ھاڻ گھر ويٺي نيشنل پوليس بيورو پورٽل ذريعي آسانيءَ سان پنھنجو ڪريڪٽر سرٽيفڪيٽ حاصل ڪري سگھندا

ھڪجھڙي ۽ آن لائن نظام سان خاص ڪري پرڏيھہ ۾ رھندڙ پاڪستانين کي شديد درپيش ڏکيائين کان نجات ملندي

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي گھرو وزير محسن نقوي نيشنل پوليس بيورو جو اھم دورو ڪيو ۽ اعليٰ سطح جي اجلاس جي صدارت ڪئي ان موقعي تي ھن عوام جي سھولت لاءِ ھڪ وڏو ۽ اھم فيصلو ڪندي
بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ عورت وڪيلن جي چيف جسٽس آف پاڪستان سان ملاقات

ملڪ جي سمورين عدالتن ۾ ويمن فيسليٽيشن سينٽرز قائم ڪيا ويندا: چيف جسٽس

ويمن فيسليٽيشن سينٽرز ۾ ڏاڍائي ۽ ڏکرائن جي مسئلن حل جون سھولتون موجود ھونديون

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سپريم ڪورٽ ڪراچي رجسٽري ۾ سنڌ ھاءِ ڪورٽ بار ۽ ڪراچي بار جي عورت وڪيلن جي نمائندن چيف جسٽس آف پاڪستان جسٽس يحيٰ آفريدي سان ملاقات ڪئي ملاقات دوران
بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

گھرو وزير پاران سي پي او جو دورو، يادگارِ شھدا تي حاضري

ضياءُ الحسن لنجار پوليس جي شھيدن جي لاءِ دعا ۽ فاتحہ خواني ڪئي

سنڌ جي گھرو وزير ڪمانڊ اينڊ ڪنٽرول سينٽر جو دورو پڻ ڪيو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي گھرو وزير ضياءُ الحسن لنجار سينٽرل پوليس آفيس (سي پي او) جو دورو ڪندي يادگارِ شھدا
بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

پوليس جي شھيدن جو ڏھاڙو عقيدت ۽ احترام سان ملھايو ويو

شھيدن جو ڏھاڙو 4 آگسٽ تي انتھائي عقيدت ۽ احترام سان ملھايو ويو

وزيراعظم چئني صوبن ۾ پوليس آفيسرن ۾ شھيدن جي وارثن سان ملاقاتون ڪري تحفو ورھايا

اسلام آباد (اي پي پي) سڄي ملڪ ۾ پوليس جي شھيدن جو ڏھاڙو آچاري ڏينھن 4 آگسٽ تي انتھائي عقيدت ۽ احترام
بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

سنڌ جي اسڪولن ۾ عملي جي حاضري لاءِ چھرا سڃاڻڻ واري نظام جي منظوري، شروعات 6 ضلعن کان ٿيندي

فيشل ريڪگنيشن اٽينڊنس مانيٽرنگ اينڊ ايوليوئيشن سسٽم جي پھرين مرحلي ۾ ڇھہ ضلعا شامل ھوندا جن ۾ سنڌ جي ھر ڊويزن مان ھڪ ضلعو چونڊيو ويو آھي: بريفنگ

چونڊيل ضلعن جي سمورو تدريسي ۽ غير تدريسي عملي کي اڳي ئي سسٽم ۾ رجسٽرڊ ڪيو ويو آھي ۽ عملدرآمد لاءِ ضروري تياريون مڪمل ڪيون ويون آھن: سردار شاھ

ايپليڪيشن آن لائن ۽ آف لائن ٻنھي طريقن سان ڪم ڪرڻ لاءِ تيار ڪئي وئي آھي تہ جيئن محدود انٽرنيٽ ڪنيڪشن وارن علائقن ۾ بہ بنا

اسڪولن جي جيو-ٽيگنگ ڪئي وئي آھي، سسٽم استادن ۽ ٻئي عملي جي اچڻ ۽ وڃڻ جو وقت رڪارڊ ڪندو، جنھن سان صحيح ۽ تبديليءَ کان پاڪ حاضري جو رڪارڊ تيار ٿيندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاھ فيشل ريڪگنيشن اٽينڊنس مانيٽرنگ اينڊ ايوليوئيشن سسٽم (FRAMES)جي شروعات جي منظوري ڏئي ڇڏي آھي جيڪو تعليمي شعبي ۾ شفافيت، احتساب ۽ نگراني کي مضبوط ڪرڻ لاءِ ڊجيٽل گورننس جو ھڪ تاريخي
بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: چيف جسٽس يحيٰ آفريدي سان عورت وڪيلن جو وفد ملاقات ڪري رھيو آھي

CLASSIFIED ADVERTISMENT

لڪي مروت ۾ خارجي دهشتگردن خلاف ڪارروايون، جوانن منصوبي کي ناڪام بڻايو: وفاقي وزير

خوارجين کي مارڻ تي سيڪيورٽي فورسز جي جرائت ۽ پيشيوراڻي صلاحيتن کي زبردست خراج تحسين ڪيو

آهي فتنہ الهندستان ۽ فتنہ الخوارج جي مڪمل خاتمي تائين انٽيليجنس بيسڊ ڪارروايون بنا رڪاوٽ جاري رهنديون

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي گهرو وزير محسن نقوي ڪي پي ڪي جي ضلعي لڪي مروت ۾ عزمِ استحڪام ويزن تحت آرائتي ڳجهي اطلاع جي بنياد تي آپريشن دوران ڪيترن ئي خوارجين کي مارڻ تي سيڪيورٽي فورسز جي جرائت ۽ پيشيوراڻي صلاحيتن کي زبردست خراج تحسين ڪيو آهي. گهرو وزير پنهنجي بيان ۾ چيو ته پاڪستان جي بهادر پٽن وقت سر ڪارروائي ڪندي لڪي مروت ۾ دهشتگردن جي ناپاڪ ارادن کي ناڪام بڻايو ۽ خوارجين کي عبرتناڪ انجام تائين پهچايو. پوري قوم ڪي پي ڪي ۾ امن جي قيام لاءِ سيڪيورٽي فورسز جي ڪاميابين ۽ قربانين کي قدر جي نگاهہ سان ڏسي ٿي. محسن نقوي ان عزم جو ورجاءُ ڪيو ته فتنہ الهندستان ۽ فتنہ الخوارج جي مڪمل خاتمي تائين انٽيليجنس بيسڊ ڪارروايون بنا رڪاوٽ جاري رهنديون. هن چيو ته پوري قوم دهشتگرديءَ جي لعنت خلاف هڪ آهي ۽ سيڪيورٽي فورسز سان گڏ بيٺل آهي.

اطلاعات ۽ نشريات واري وفاقي سيڪريٽري پاران اي پي پي جي پيشيوراڻي ترقي جي عزم جو اظهار

ايسوسيئيٽيڊ پريس آف پاڪستان جي پيشيوراڻي فروغ ۽ اداري جي ملازمن جي ڀلائي لاءِ قدم کنيا ويندا: اشفاق خليل

ملازمن جي التوا هيٺ مسئلن کي ترجيحي بنيادن تي حل ڪرڻ جي لاءِ پنهنجو ڀرپور تعاون فراهم ڪنداسين:

اسلام آباد (اي پي پي) اطلاعات ۽ نشريات واري وفاقي سيڪريٽري اشفاق احمد خليل چيو آهي ته ايسوسيئيٽيڊ پريس آف پاڪستان (اي پي پي) جي پيشيوراڻي فروغ ۽ اداري جي ملازمن جي ڀلائي جي لاءِ قدم کنيا ويندا. هن آگاري ڏينهن اي پي پي هيڊڪوارٽرز ۾ بورڊ آف ڊائريڪٽرز جي 53هين اجلاس جي صدارت ڪانيءِ اي پي پي جي ملازمن سان ڳالهائيندي چيو ته ملازمن جي التوا هيٺ مسئلن کي ترجيحي بنيادن تي حل ڪرڻ جي لاءِ پنهنجو ڀرپور تعاون فراهم ڪنداسين اجلاس ۾ اي پي پي جي انتظامي ۽ مالي معاملن بابت ايجنڊا آئٽمز جو جائزو ورتو ويو ۽ انهن جي منظوري ڏني وئي. اجلاس ۾ اي پي پي جي رقتي منئيجنگ ڊائريڪٽر سبين عثمان خٽڪ، پرنسپل انفارميشن آفيسر رئيسه عادل، ڊائريڪٽر جنرل پاڪستان براڊ ڪاسٽنگ ڪارپوريشن سعيد شيخ، سينئر صحافي محمد نواز رضا، جوائنٽ سيڪريٽري ايڪسپينڊيچر فنانس ڊويزن اظهار احمد سميت بورڊ جي ميمبرن ۽ اي پي پي جي سينئر عملدارن شرڪت ڪئي جڏهن ته سينيٽر سرمد علي، پنجاب يونيورسٽي جي عوامي لاڳاپن واري شعبي جي سربراهه نوشينہ سليم ۽ ڊائريڪٽر جنرل انٽرنل پبلسٽي عاشق شيخ اجلاس ۾ وڊيو لنڪ ذريعي شريڪ ٿيا. اي پي پي جي ملازمن بورڊ آف ڊائريڪٽرز جي ايجنڊا آئٽمز جي منظوري جي عمل کي خوش اسلوبي سان مڪمل ڪرڻ تي اطلاعات واري سيڪريٽري، بورڊ جي ميمبرن ۽ اي پي پي انتظاميا جا ٿورا ادا ڪيا.

گهرو وزير پاران پوليس، رينجرز ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارن کي خراج تحسين پيش

چهلم جي موقعي تي سنڌ پوليس ڏينهن رات محنت ڪري سيڪيورٽي جا فرض انتهائي ذميواري سان سرانجام ڏنا: لنجار

رينجرز، ضلعي انتظاميا، ٽريفڪ پوليس، ريسڪيو ادارن ۽ ٻين لاڳاپيل کاتن به سيڪيورٽي پلان تي مؤثر عملدرآمد لاءِ مڪمل سهڪار ڪيو

ڪراچي (رپورٽ: راهب ڳاهو) سنڌ جي گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار حضرت امام حسينؑ جي چهلم جي موقعي تي سڄي صوبي ۾ مجلسن ۽ جلوسن جي پرامن انعقاد ۽ خيريت سان پڄاڻي تي سنڌ پوليس، رينجرز ۽ ٻين قانون لاڳو ڪندڙ ادارن کي ڀرپور خراج تحسين پيش ڪندي سندن بهترين ڪارڪردگي کي ساراهيو آهي. سنڌ جي گهرو وزير چيو ته چهلم جي پرامن نموني سان مڪمل ٿيا. هن چيو ته رينجرز، ضلعي انتظاميا، ٽريفڪ پوليس، ريسڪيو ادارن ۽ ٻين لاڳاپيل کاتن به سيڪيورٽي پلان تي مؤثر عملدرآمد لاءِ مڪمل سهڪار ڪيو جڏهن ته قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي گڏيل رابطي ۽ مربوط حڪمت عملي سيڪيورٽي انتظامن کي وڌيڪ اثرائتو بڻايو. ضياءُ الحسن لنجار وڌيڪ چيو ته مجلسن مرڪزي ۽ ٻين ڀرپور سهڪار تي پڻ ٿورا مڃيندي چيو ته امن امان جي قيام ۾ عوام جو پوليس ۽ ٻين قانون لاڳو ڪندڙ ادارن سان تعاون قابل تعريف آهي. هن سيڪيورٽي ڊيوٽي سرانجام ڏيندڙ سمورن آفيسرن، اهلڪارن ۽ ٻين ادارن جي عملي کي خراج تحسين پيش ڪندي چيو ته سنڌ حڪومت چهلم جي موقعي تي سيڪيورٽي ۽ انتظامي معاملن جي مؤثر نگراني ۽ بروقت قدمن ...

شهيدن جي ڪٽنبن جي ڀلائي حڪومت جي پهرين ترجيح آهي: شزه فاطمه

دهشتگردي ۽ ڏوهن خلاف جنگ ۾ پوليس جو ڪردار تعريف جوڳو آهي: وفاقي وزير شزه فاطمه

اسان پوليس فورس کي جديد وسيلن ۽ بهترين پيشيوراڻي تربيت سان ليس ڪنداسين

اسلام آباد (اي پي پي) آءِ ٽي ۽ ٽيلي ڪميونيڪيشن واري وفاقي وزير شزه فاطمه خواجه چيو آهي ته دهشتگردي ۽ ڏوهن خلاف جنگ ۾ پوليس جو ڪردار تعريف جوڳو آهي، شهيدن جي ڪٽنبن جي ڀلائي حڪومت جي پهرين ترجيح آهي. آگاري ڏينهن پوليس جي شهيدن جي ڏهاڙي تي هن شهيدن کي زبردست خراج عقيدت پيش ڪيو ۽ چيو ته شهيد پوليس اهلڪارن وطن عزيز جي خاطر پنهنجين جانين جو نذرانو پيش ڪيو. دهشتگردي ۽ ڏوهن خلاف جنگ ۾ پوليس جو ڪردار تعريف جوڳو آهي پوليس جي جانبازن هميشه پهرين جتي جو ڪردار ادا ڪيو. هن چيو ته شهيدن جي بي لوث قربانين سان شهرين جو جان ۽ مال محفوظ ٿيو، پوري قوم پنهنجي غيرتمند پُٽن ۽ ڌيئن کي سلام پيش ڪري ٿي. شهيدن جي وارثن جي فلاح ۽ بهبود حڪومت جي پهرين ترجيح آهي. شزه فاطمه خواجه چيو ته پوليس فورس کي جديد وسيلن ۽ بهترين پيشيوراڻي تربيت سان ليس ڪنداسين، اچو گڏجي هڪ پُرامن، محفوظ ۽ خوشحال پاڪستان جي تعمير جو عزم ڪريون.

دهشتگردي خلاف پوليس فورس جي بهادري قوم لاءِ فخر آهي: يوسف رضا گيلاني

سڄي ملڪ جي پوليس آفيسرن ۽ اهلڪارن جي لازوال قربانين کي قوم هميشه ياد رکندي

مضبوط ۽ باصلاحيت پوليس فورس ئي امن، انصاف ۽ قانون جي اثرائتي عملداري جي ضمانت آهي

اسلام آباد (اي پي پي) سينيٽ چيئرمين سيد يوسف رضا گيلاني وطن لاءِ جانين جو ... آفيسرن ۽ اهلڪارن جي لازوال قربانين کي قوم هميشه ياد رکندي پوليس جي شهيدن ...

ڪراچي پوليس پاران شهيد اهلڪارن کي ڀيٽا، قربانين کي سلام پيش

ڪراچي ۾ اربعين حسيني جو مرڪزي جلوس، عزادارن جي باجماعت نماز ادا

سنڌ پوليس جي شهيدن جي ڏهاڙي تي اتحاد پاران خراج تحسين پيش

ڇوهاري مال جي حالت بهتر بڻائڻ ۽ اعليٰ نسلن جي واڌاري تي مڪمل اتفاق

روزاني عبرت

ايڈيٽوريل

پ پ ۽ (ن) ليگ ۾ وڌندڙ ويڇوتڻين پنهان حقيقت ڇا آهي؟

صفحو 4

ڈاڪٽر رشيد احمد

صفحو 4

دهشتگردي، بلوچستان ۽ سياست

چٽاييٽي امتحان ۽ شاگردن لاءِ وڌندڙ چئلينج!

صفحو 4

اقراء ڪماري

منل جسڪاڻي

صفحو 4

برسات: تورو لڪيو، گهٽو سمجهنداڻ!

ٹنڈوالهيار جي يوسي شيخ موسيٰ جي ڈيڊيسي ڪوٽ ڈنو ڪالوڻ تي ٽي سگهيو

ڳهن جي رستن تي برساتي پاڻي جمع ٿيڻ سبب ڪوٽ ڈنو ڪالوڻ جي رهواسين کي شديد مشڪلاتون درپيش

يوسي شيخ موسيٰ جي چيئرمين کي برساتي نيڪال ڪرڻ جو ڇوٽ اهي پر ڪابه موٽ ناهي ملي سگهي: ڳوٺاڻا

ڄيڪڙهن وقت سر برساتي گڏ ٿيل پاڻي جو نيڪال نه ڪيو، وڇڙندڙ بيمارين منهن ڪڍيڏين، ڊي سي نوٽيس ونڊي

عمدان شاهه واري يوسي شيخ موسيٰ جي ڊيڊيسي ڪوٽ ڈنو ڪالوڻ برساتي پاڻي ۽ بدبودار ڏيک

عمدان شاهه هڪ‌ويڙهن ۾ ڪاوي ٽوڙيل مڪ درياڻن کي ڪومي جهنڊن ۽ روشنين سان سينگاريو ويو

مهراڻ يونيورسٽيءَ ۾ جشنِ آزادي ملهائڻ تقريبن جو آغاز

ڪاميابيءَ جي ڪنهن به قسم جو سمجهوتو نه ڪبو: حاجي نواز علي برڙهي

ڪراچي ريجنل ڪرڪيٽ ايسوسيئيشن ڪراچي جي جنرل باڊي جو سالياڻو اجلاس

ڪراچي ريجنل ڪرڪيٽ ايسوسيئيشن ڪراچي جي جنرل باڊي جو سالياڻو اجلاس

حيدرآباد جي واسا ملازمن مطالبن جي ماڻڻ لاءِ ڪالهه 32 ڊينهن ۾ احتجاجي مظاهرو

ڏاڪٽر الله، محمد نديم، شاهد خان،جاويد پٽي ۽ بين جي آڳواڻي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو

حيدرآباد واٽر ۽ سيوريج ڪارپوريشن جا ملازم ۽ رٽائر ملازم مهينن جي پگهار ۽ پينشن کان محروم آهن: مظاهرين

19 مهينن جون پگهارون ۽ پينشن نه ملڻ سبب ملازمن سخت مالي مشڪلاتن کي منهن ڏيئي ٿي مجبور آهن، نوٽيس ورتو وڃي

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر) حيدرآباد جي واسا ملازمن مطالبن جي سڃاڻ لاءِ ڪالهه 32 ڊينهن جو الٽيميٽم ڏيندي ڊاڪٽر الله، محمد نديم، شاهد خان،جاويد جاري ٿين ڏينهن ۾ سيوريج ۽ واٽر سپلائي جي رهواسين کي درپيش مشڪلاتن جو حل نه ڪيو ويو ته سڀني ملازمن ۽ رٽائر ملازمن مهينن جي پگهار ۽ پينشن کان محروم آهن جن ڪري 19 مهينن جون پگهارون ۽ پينشن نه ملڻ سبب ملازمن سخت مالي مشڪلاتن کي منهن ڏيئي ٿي مجبور آهن. هي خيال ظاهر ڪندي ڊاڪٽر الله، محمد نديم، شاهد خان،جاويد پريس ڪلب سائهون ٻاهر خطاب ڪندي چيو ته ملازمن مطالبن جي سڃاڻ لاءِ ڏينهن ۾ پير ڏينهن ڪريٽ ايسوسيئيشن ڪراچي جي عهديدارن کي ميارڪباد پيش ڪئي ۽ چيو ته ڪريٽ ايسوسيئيشن ڪراچي جي مضبوطيءَ شفافيت ۽ اتحاد کي ڪراچي ڪريٽ جي روشن مستقبل جي ضمانت آهن هن چيو ته ڪيس ڇڪڻ آهي تہ نواز چونڊيل عهديدار پنهنجي قابليت ايماندارئي ۽ گڏيل ٽيم ورڪ ذريعي ڪراچي ڪريٽ کي ترقي جي نئين منزلن تائين پهچائڻ ۽ اهم ڪردار ادا ڪندا سندس چوڻ هو ته ايسوسيئيشن جي بنيادي ترجيحن ۽ ڪلب ڪرڪيٽ جو فروغ، نوجوان راندڪرن کي وڌ کان وڌ ۽ برابريءَ سان ڪميل انڪرن مطابق سنڈو درياهه ۾ ٽريبلا رٽ پاڻي جو مقابلو ويسٽ ڪراچي ڪلب کي 41 هڙ 300 ڪيرڪ ۽ هيلانهون رهڪرو 2 ڪلب 11 هڙ 500 ڪيرڪ ڪابل درياهه ۾ نوشهره رٽ پاڻي جو مقابلو رهڪرو 45 هڙ 400 ڪيرڪ ۽ هيلانهون رهڪرو 45 هڙ 400 ڪيرڪ خيرآباد پل تي پاڻي جو مقابلو رهڪرو 2 ڪلب 28 هڙ 300 ڪيرڪ ۽ هيلانهون رهڪرو 2 ڪلب 28 هڙ 300 ڪيرڪ جهلم درياهه ۾ منڪلا رٽ پاڻي جو مقابلو رهڪرو 48 هڙ 800 ڪيرڪ ۽ هيلانهون رهڪرو 7 هڙ ڪيرڪ ڇناب درياهه ۾ مرالا رٽ پاڻي جو مقابلو رهڪرو 89 هڙ 500 ڪيرڪ ۽ هيلانهون رهڪرو 72 هڙ 200 ڪيرڪ راوي هند ڪيرڪ ويو مٿرجوال موجب ڪور بڻرائڻ رٽ پاڻي جو مقابلو رهڪرو 2 ڪلب 73 هڙ 200 ڪيرڪ ۽ هيلانهون رهڪرو 2 ڪلب 38 هڙ 800 ڪيرڪ. سڪر بڻرائڻ رٽ پاڻي جو مقابلو رهڪرو 2 ڪلب 52 هڙ 900 ۽ هيلانهون رهڪرو 1 ڪلب 98 هڙ 700 ڪيرڪ ڪوٽڙي بڻرائڻ رٽ پاڻي جو مقابلو 1 ڪلب رهڪرو 50 هڙ ڪيرڪ ۽ هيلانهون ايتوار 1 ڪلب 25 هڙ 800 ڪيرڪ رکاوٽ ڪيرڪ ويو آبي ڏاڪڻ ۽ ٽريبلا ڏيرڪ ويو ڪيرڪ ۽ ڪيچ آپريٽنگ ليول 1402 فوٽ، ڊيم ۾ پاڻي جي موجوده سطح 1544 فوٽ، ڊيم ۾ پاڻي ڏاڪڻ جي استعمال جوڳي پاڻي جو ذخيرو 5.235 ملين ايڪڙ فوٽ، منڪلا ڊيم جو ڪيچ ۽ ڪيچ آپريٽنگ ليول 1050 فوٽ، ڊيم ۾ پاڻي جي موجوده سطح 1242 فوٽ، استعمال جوڳي پاڻي جو ذخيرو 4.274 ملين ايڪڙ فوٽ ۽ چشمه بڻرائڻ جو ڪيچ ۽ ڪيچ آپريٽنگ ليول 638.15 فوٽ، بڻرائڻ رٽ پاڻي جي موجوده سطح 648.50 فوٽ، بڻرائڻ رٽ پاڻي ڏاڪڻ جي انتهائي سطح 649 فوٽ ۽ استعمال جوڳي پاڻي جو ذخيرو 0.285 ملين ايڪڙ فوٽ رکاوٽ ڪيرڪ ويو.

ڪراچي چيئرمين منڇوپير بلاڪ ترقياتي ڪمن جو جائزو ورتو

حاجي نواز علي برڙهي پير بلاڪ ترقياتي منصوبي جو دورو ڪيو

معيارتي ڪمن ۾ تسمر جو سمجهوتو هرگز قبول نه ڪبو: حاجي نواز علي برڙهي

ڪراچي (ٻيورو رپورٽ) ڊائون ميونسپل ايڊمنسٽريٽر ۽ چيئرمين منڇوپير حاجي نواز علي برڙهي پير بلاڪ ترقياتي منصوبي جو دورو ڪيو ۽ ترقياتي ڪمن جو جائزو ورتو. هن موقعي تي ايڊمنسٽريٽر ڊائون ميونسپل منڇوپير ۽ ٽائون آفيسر ڊائون ميونسپل منڇوپير ۽ ٻين آفيسرن سان گڏ ايڊمنسٽريٽر پير بلاڪ ۽ ڪميونٽي سينٽر جو به دورو ڪيو. هن موقعي تي ايڊمنسٽريٽر حاجي نواز علي برڙهي کي ترقياتي ڪمن جي معيار، ڪميونٽي سينٽر جي تعمير ۽ ٻين ترقياتي منصوبن بابت تفصيلي بريفنگ ڏني وئي. بريفنگ دوران ٻڌايو ويو ته پير بلاڪ ۾ ڪميونٽي سينٽر جي تعمير، ڪميونٽي سينٽر جي سامهون پارڪ جي ترقي، ڪميونٽي سينٽر جي سامهون روڊ جي ڪارپٽنگ، ڪميونٽي سينٽر جي ڀرسان ڪچي گهٽي جي پڪي ڪرڻ ۽ ڪميونٽي سينٽر جي ڀرسان ڪچي گهٽي جي پڪي ڪرڻ جا ڪم جاري آهن. ايڊمنسٽريٽر حاجي نواز علي برڙهي کي ٻڌايو ويو ته ڪميونٽي سينٽر جي تعمير ۾ ڪجهه ڪمن ۾ دير ٿي آهي، جنهن جو بنيادي سبب ٻرندڙ ڪچي گهٽي جي پڪي ڪرڻ ۾ رڪاوٽ پيدا ٿيڻ آهي، جيڪا ڪچي گهٽي ڪميونٽي سينٽر جي ڀرسان آهي. ايڊمنسٽريٽر حاجي نواز علي برڙهي هدايت ڪئي

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزاني عبرت
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو ٻلولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

اربع 05 آگسٽ 2026ع

پ پ ۽ (ن) ليگ ۾ وڌندڙ ڇڪتاڻ پٺيان حقيقت ڇا آهي؟

آزاد ڄمون ۽ ڪشمير ۾ قانونساز اسيمبليءَ جي چونڊن ڪانپوءِ سياسي گرما گرمي گهٽجڻ بدران ويتر تيز ٿي وئي آهي. هڪ پاسي پاڪستان پيپلز پارٽي جو چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري چونڊن کي ڌانڌلي وارا قرار ڏيندي مسلم ليگ (ن) کي خبردار ڪري رهيو آهي ته سنڌن "ابتي ڳڻپ" شروع ٿي چڪي آهي ته ٻئي پاسي مسلم ليگ (ن) چونڊن ۾ ڌانڌليءَ جا الزام رد ڪندي حڪومت ٺاهڻ لاءِ سادي اڪثريت حاصل ڪرڻ جي دعويٰ ڪري رهي آهي. ٻنهي وڏين سياسي ڌرين جي بيانن مان واضح ٿئي ٿو ته آزاد ڪشمير جي چونڊن جو نتيجو رڳو اسيمبليءَ جي اڱڻ اڪرن تائين محدود نه رهيو آهي، پر هاڻي اهو هڪ وڏي سياسي تڪرار جي صورت اختيار ڪري رهيو آهي. بلاول ڀٽي جو چوڻ آهي ته اُسهڻندڙ حالتن ۽ مبينا ڌانڌليءَ باوجود پيپلز پارٽي عوام جي ووٽن سان 9 سيٽون حاصل ڪيون ۽ پارٽي ميرپور ۽ مظفرآباد جون مبينا طور چوري ڪيل سيٽون واپس وٺندي. سندس موقف آهي ته پ پ نه همت هاريندي نه پوئتي هٽندي ۽ نه ئي سياسي ميدان ڇڏيندي. ان جي ابتڙ مسلم ليگ (ن) جو موقف آهي ته پارٽي 45 مان 23 سيٽون حاصل ڪري حڪومت ٺاهڻ جي پوزيشن ۾ اچي چڪي آهي ۽ پيپلز پارٽي جا ڌانڌليءَ بابت الزام مسلسل گهٽ ٿيندا ويا آهن. چونڊن جي نتيجن بابت سامهون ايندڙ انگ اکر پڻ هڪ پيچيده سياسي تصوير پيش ڪن ٿا. ٻئي مرحلي ۾ مظفرآباد ڊويزن جي تڪن ۽ پناهگيرن جي سيٽن تي ووٽنگ ٿي، جڏهن ته خراب موسم ۽ لينڊ سلائيڊنگ سبب هڪ تڪ ۾ پولنگ ملتوي ڪرڻي پئي. غير حتمي نتيجن موجب مسلم ليگ (ن) ڪيترين ئي سيٽن تي ڪاميابي حاصل ڪئي، جڏهن ته پيپلز پارٽي به اهم تڪن ۾ ڪامياب ٿي. مثال طور نيلم ويلي جي هڪ تڪ ۾ مسلم ليگ (ن) جو اميدوار ڪامياب ٿيو جڏهن ته ٻئي تڪ ۾ پيپلز پارٽي اميدوار ڪاميابي حاصل ڪئي. مظفرآباد جي هڪ تڪ ۾ پڻ پيپلز پارٽي اميدوار مسلم ليگ (ن) جي اميدوار کي شڪست ڏني.

اصل سوال اهو ناهي ته ڪهڙي پارٽي ڪيترين سيٽون کٽيون. اصل سوال اهو آهي ته ڇا آزاد ڪشمير جي عوام جو ووٽ واقعي انهن جي مرضيءَ مطابق نتيجي ۾ تبديل ٿيو آهي يا نه؟ جيڪڏهن ڪنهن سياسي ڌر کي چونڊ عمل تي اعتراض آهي ته ان کي رڳو سياسي بيانن تائين محدود رهڻ بدران هر تڪ جا واضح ثبوت، انگ اکر ۽ دستاويز سامهون آڻڻ گهرجن. ساڳئي وقت چونڊ کٽيندڙ ڌر تي به اها ذميواري لاڳو ٿئي ٿي ته هو مخالف ڌر جي اعتراضن کي محض سياسي سازش قرار ڏئي نظرانداز ڪرڻ بدران انهن جو قانوني ۽ شفاف طريقي سان جواب ڏئي. جمهوري نظام جي اصل طاقت چونڊن جي نتيجي ۾ نه پر ان نتيجي تي عوام جي اعتماد ۾ هوندي آهي. جيڪڏهن هارائيندڙ ڌر نتيجو قبول نه ڪري ۽ کٽيندڙ ڌر هر اعتراض کي سازش قرار ڏئي ته پوءِ سياسي بيچيني وڌندي آهي ۽ عوام جو چونڊ عمل تان اعتماد ڪمزور ٿيندو آهي. آزاد ڪشمير جهڙي حساس خطي ۾ اها صورتحال ڪنهن به صورت ۾ مناسب نه آهي. هتي سياسي استحڪام، جمهوري ادارن جي مضبوطي ۽ عوام جي اعتماد کي خاص اهميت حاصل آهي. مظفرآباد ۾ احتجاجن، ايڪشن ڪميٽي سان مبينا لاڳاپن ۽ تشدد جي واقعن بابت به ٻنهي ڌرين جا پنهنجا پنهنجا موقف آهن. اهڙين حالتن ۾ سياسي الزام تراشي بدران حقيقتن جي آزادانه جاچ ٿيڻ گهرجي. جيڪڏهن ڪنهن ڌر تي هنگامو ڪرائڻ يا تشدد ۾ ملوث هجڻ جو الزام آهي ته ان جو فيصلو ثبوتن جي بنياد تي ٿيڻ گهرجي، نه ڪي سياسي بيانن ذريعي. ساڳيءَ ريت جيڪڏهن ڪنهن اميدوار يا سياسي ڪارڪن تي حملو ٿيو آهي ته ان جي به غيرجانبدار جاچ ضروري آهي. بلاول ڀٽو جو "ابتي ڳڻپ" وارو بيان سياسي طور تي سخت لهجو ضرور رکي ٿو پر جمهوريت ۾ اصل ڪائونٽ ڊائون عوام جي ووٽ جو هوندو آهي. حڪومتون نعرا، ڌمڪيون يا سياسي بيانن سان نه پر عوام جي اعتماد، ڪارڪردگي ۽ آئيني طريقي سان قائم رهنديون آهن. اسان جي خيال ۾ آزاد ڪشمير جي عوام کي اهڙي سياست جي ضرورت آهي، جنهن ۾ چونڊن ڪانپوءِ به سندن مسئلا مرڪز بڻيل رهن. روزگار، مهانگائي، تعليم، صحت، بنيادي سهولتن، روڊن ۽ بجلي جهڙا مسئلا سياسي بيانن کان وڌيڪ اهم آهن. اقتدار جي جنگ ۾ عوام جا اصل مسئلا پوئتي نه رهڻ گهرجن.

لطيفي لات ——— شاهه عبداللطيف ڀٽائي

جَنِي جَهيڙيو مَاڻُ، عَليءَ جي اولادَ سين،
مَهِنڌان پَيَنِ ڪَاڻُ، ٿِيا جَماعِتِي يَزِيدَ جَا.

ڪربلا ۾ حضرت امام حسين عليه السلام ۽ سندس ساٿين جي شهادت کي چاليهه ڏينهن گذرڻ کان پوءِ چاليهي جي رسم ادا ڪئي وئي. ان ڏينهن جي مناسبت سان ڪربلا جي شهيدن کي لطيف سائينءَ جي هن نصيحت آموز بيت سان پيش ڪجي ٿي، جنهن ۾ لطيف سائينءَ خبردار ڪندي چئي ٿو ته گذريل وقت ۾ جيڪي يزيد جي جماعت ۾ هئا قدرت انهن کي نه عبرت جو نشان ضرور بڻائيندي پر هن وقت به جيڪي حضرت علي عليه السلام سان ۽ ان جي اولاد سان وير بغض رکن ٿا ۽ هاڻي به يزيدي جا حامي طرفدار ۽ ان جا جماعتي آهن سي ان ڏينهن کي نظر انداز نه ڪن جڏهن ڪين قيامت جي ڏينهن نبي پاڪ حضرت محمد مصطفيٰ صلعم جن جي شفاعت جي ضرورت پوندي ۽ ان مهل سندن آهه، پڪار ڪير ٻڌڻ وارو ئي ڪونه هوندو. ڇو جو حضور جن جي اهلبيت سان هڪ ناروا سلوڪ جيڪو يزيد پٽ معاويه ۽ بني اميه جي ساٿارين ڪيو هو سو اڄ تائين ڪنهن به اهل دل، اهل ظرف انسان کان وسري ناهي سگهيو.

(تحقيق ۽ ترتيب : شاهنواز راڄپر)

مخدوم امين فهيم جو عشق، وفا ۽ روحانيت جو سفر

اياز وگهيو

سنڌ جي مٽيءَ ۾ ڪجهه نالا اهڙا آهن جيڪي وقت جي گذرڻ سان پراڻا نٿا ٿين. مخدوم محمد امين فهيم به اهڙي ئي شخصيت هو جنهن جي زندگيءَ کي صرف سياست جي دائري ۾ قيد نٿو ڪري سگهجي. سندس شخصيت ۾ سياست، شاعري، روحانيت، ادب ۽ سنڌي ثقافت جا ڪيترائي رنگ گڏ نظر اچن ٿا. هو هڪ ئي وقت پيپلز پارٽيءَ جو سينيئر اڳواڻ، پارليامينٽيرين، وفاقي وزير، شاعر ۽ سروري جماعت جو روحاني پيشوا رهيو.

4 آگسٽ 1939ع تي هالا جي مخدوم خاندان ۾ جنم وٺندڙ امين فهيم کي اهڙو ماحول مليو جنهن علم، ادب، تصوف ۽ سياست زندگيءَ جو حصو هئا. سندس والد مخدوم محمد زمان طالب المولیٰ سنڌ جي روحاني ادبي ۽ سياسي تاريخ جو هڪ اهم نالو هو. هالا جو مخدوم خاندان صدين کان سروري جماعت جي روحاني روايت سان ڳنڍيل رهيو آهي ۽ سنڌ جي ثقافتي ۽ ادبي زندگيءَ تي به گهرو اثر ڇڏي چڪو آهي. امين فهيم جي شخصيت جو هڪ خوبصورت پاسو سندس شاعري هئي. هن ننڍپڻ عمر ۾ شاعري شروع ڪئي ۽ پنهنجي اندر جي احساسن کي لفظن جو روپ ڏنو. سندس شاعريءَ ۾ عشق، سڪ، وڇوڙو، انساني احساس ۽ تصوف جا رنگ نمايان آهن. سندس شاعريءَ جو مجموعو "پيغام" پڻ شايع ٿيو. شاهه عبداللطيف ڀٽائي، سچل سرمست ۽ مولانا روميءَ جي فڪري روايت سان سندس ادبي لاڳاپو سندس شاعريءَ کي روحاني رنگ عطا ڪري ٿو.

هو انهن سياستدانن مان هو جن جي اندر شاعر سياست جي شور ۾ به زنده رهيو. شايد اهو ئي سبب هو جو سندس سياسي انداز ۾ سختيءَ کان وڌيڪ برداشت ۽ مفاهمت جا عنصر نظر ايندا هئا. 1970ع جي عام چونڊن سان سندس قومي ۽ پارلياماني سياسي سفر شروع ٿيو. ان کان پوءِ هو ڪيترن ئي ڏهاڪن تائين قومي اسيمبليءَ جو ميمبر چونڊبو آيو ۽ هالا سندس سياسي طاقت جو اهم مرڪز بڻيو. سندس سياسي زندگيءَ جي سڀ کان نمايان سڃاڻپ پاڪستان پيپلز پارٽيءَ سان سندس ڊگهي وفاداري هئي.

ذوالفقار علي ڀٽو جي دور کان وٺي محترمه بينظير ڀٽو جي سياسي جدوجهد ۽ پوءِ پارٽيءَ جي مختلف مرحلن تائين امين فهيم پيپلز پارٽيءَ سان گڏ بيٺو رهيو. پارٽيءَ تي ڏکيا وقت آيو، قيادت جلاوطن ٿي، سياسي بحران پيدا ٿيا پر هن پنهنجو سياسي تعلق ختم نه ڪيو. سندس سياسي زندگيءَ جو سڀ کان اهم امتحان 2008ع ۾ آيو جڏهن محترمه بينظير ڀٽو جي شهادت کان پوءِ پيپلز پارٽي اقتدار ۾ اچڻ واري هئي ۽ وزارتِ عظميٰ لاءِ امين فهيم جو نالو به اهم اميدوار طور سامهون آيو. سندس ڊگهو پارلياماني تجربو ۽ سياسي قد کيس مضبوط اميدوار بڻائيندا هو پر آخرڪار يوسف رضا گيلانيءَ کي وزيراعظم نامزد ڪيو ويو. امين فهيم لاءِ اهو سياسي طور ڏکيو لمحو ضرور هو پر هن پارٽي ڇڏڻ بدران جماعت سان گڏ رهڻ کي ترجيح ڏني. وزيراعظم جو عهدو نه مليو پر وفاداريءَ جو عهد نه ٽٽو.

مختلف رپورٽن ۾ اهو به ذڪر ملي ٿو ته جنرل پرويز مشرف جي دور ۾ کيس وزارتِ عظميٰ جي آڇ سان جوڙيو ويو. پر هن اها آڇ قبول نه ڪئي. اقتدار جي مقابلي ۾ سياسي وابستگيءَ کي ترجيح ڏيڻ سندس شخصيت جو هڪ نمايان پاسو هو. امين فهيم وفاقي حڪومت ۾ مختلف اهم وزارتون پڻ سنڀاليون. هو مواصلات جو وفاقي وزير رهيو، هائوسنگ اينڊ ورڪس جي وزارت سنڀالي ۽ 2008ع کان پوءِ واپار واري وفاقي وزير طور خدمتون سرانجام ڏنائين. پر سندس سياست کي رڳو وزارتن سان ماپڻ مناسب نه ٿيندو. سندس اصل سڃاڻپ سندس سياسي تجربو، عوام سان تعلق، پارٽيءَ سان وفاداري ۽ سنڌ جي روحاني روايت سان ڳانڍاپو هو. امين فهيم سروري جماعت جو روحاني پيشوا پڻ هو. هالا سندس لاءِ رڳو اباڻي شهر نه پر روحاني ۽ ثقافتي سڃاڻپ جو مرڪز هو. هڪ طرف اسلام آباد جا اقتداري ايوان هئا ۽ ٻئي طرف هالا جي روحاني فضا. انهن ٻنهي دنيائن وچ ۾ سندس شاعري هڪ پل جو ڪم ڪندي رهي. زندگيءَ جي آخري دور ۾ بيماري سندس جسم کي ڪمزور ڪيو. علاج لاءِ پرڏيهه به ويو پر آخرڪار پاڪستان واپس آيو ۽ ڪراچيءَ ۾ علاج هيٺ رهيو. 21 نومبر 2015ع تي 76 ورهين جي ڄمار ۾ سندس زندگيءَ جو سفر پورو ٿيو. سندس جسدِ خاڪي هالا آندو ويو، جتي کيس مخدوم نوح سرور جي درگاهه پرسان سندس والد مخدوم محمد زمان طالب المولیٰ جي قبر جي ويجهو کيس دفن ڪيو ويو. جنهن هالا کيس جنم ڏنو، ساڳئي هالا جي مٽيءَ کيس پنهنجي آغوش ۾ واپس وٺي ورتو.

جيتوڻيڪ اڄ امين فهيم جسماني طور تي اسان وٽ موجود ناهي پر سندس نالو سنڌ جي سياست، شاعري ۽ روحاني روايت ۾ اڄا تائين زنده آهي. سندس ورثو رڳو وزارتن ۽

دهشتگردي، بلوچستان ۽ سياست

ڊاڪٽر رشيد احمد خان

اُن ڳالهه ۾ ڪو به شڪ ناهي ته دهشتگردي هاڻي ملڪ جي سلامتي لاءِ سڀ کان وڏو خطرو بڻجي چڪي آهي. گذريل ويهن پنجويهن سالن دوران اسان جي فوج، پوليس ۽ ٻين قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي اهلڪارن دهشتگردن جي بزدلاڻن حملن کي ناڪام بڻائڻ لاءِ پنهنجون جانيون قربان ڪيون آهن پر ان هوندي به دهشتگردي جو هي ناسور اڃا تائين مڪمل طور ختم نه ٿي سگهيو آهي. انسٽيٽيوٽ فار اڪنامڪس اينڊ پيس جي جاري ڪيل گلوبل ٽيررازم انڊيڪس 2026ع موجب، سال 2025ع دوران پاڪستان دنيا جو اهو ملڪ رهيو جيڪو دهشتگردي کان سڀ کان وڌيڪ متاثر ٿيو. 2026ع جي پهرين ستن مهينن ۾ به خاص ڪري بلوچستان ۽ خيبرپختونخوا ۾ دهشتگردي جا واقعا لاڳاتار ٿيندا رهيا. هن وقت سڀ کان وڌيڪ سيڪيورٽي جا مسئلا بلوچستان ۾ آهن جتي دهشتگردي سبب ٿيندڙ فوتگين جو انگ جون مهيني ۾ 109 هو، جيڪو جولاءِ ۾ وڌي 372 تائين پهچي ويو، يعني لڳ ڀڳ 241 سيڪڙو اضافو ٿيو. ملڪ جي ايراضيءَ جي لحاظ کان سڀ کان وڏي ۽ جاگرافيائي لحاظ کان انتهائي اهم صوبي ۾ وڌندڙ دهشتگردي کي نظر ۾ رکندي، جولاءِ جي شروعات کان سيڪيورٽي فورسز دهشتگردن خلاف ڳجهي ڄاڻ جي بنياد تي آپريشن ۽ ٽارگيٽ ڪارروايون وڌيڪ تيز ڪري ڇڏيون آهن. اهي ڪارروايون اڳ 'شعبان' ۽ هاڻي 'العزم' نالي دهشتگردي خلاف هلندڙ آپريشنن تحت جاري آهن. پاڪ فوج جي ترجمان موجب، 5 جولاءِ کان 15 جولاءِ تائين ٿيل آپريشنن دوران 129 دهشتگرد ماريا ويا. 31 جولاءِ تي آءِ ايس پي آر جي ڊائريڪٽر جنرل پنهنجي پريس ڪانفرنس ۾ بلوچستان جي صورتحال تي تفصيلي ڳالهه ٻولهه ڪئي. سندس چوڻ هو ته هلندڙ سال دوران بلوچستان ۾ هينئر تائين 31 هزار 80 انٽيليجنس بيسڊ آپريشن ڪيا ويا آهن جڏهن ته خيبرپختونخوا ۾ اهڙن آپريشنن جو انگ 7 هزار 177 رهيو. هن وڌيڪ چيو ته دهشتگردن خلاف اهي ڪارروايون اُن وقت تائين جاري رهنديون، جيستائين دهشتگرديءَ جو مڪمل خاتمو نه ڪيو ويندو. سيڪيورٽي معاملن تي نظر رکندڙ هڪ پاڪستاني ٿنڪ ٽينڪ جي رپورٽ موجب، جولاءِ جو مهينو خاص طور تمام گهڻو رت وهائيندڙ ثابت ٿيو. ان مهيني دوران دهشتگرديءَ جا 71 واقعا پيش آيا. رپورٽ ۾ چيو ويو آهي ته هڪ طرف حملن ۾ واڌ ٿي ته ٻئي طرف سيڪيورٽي فورسز به پنهنجون ڪارروايون وڌيڪ تيز ڪري ڇڏيون. رپورٽ موجب، جولاءِ ۾ 112 سيڪيورٽي اهلڪار شهيد ٿيا، جڏهن ته سيڪيورٽي فورسز جي جوابي ڪارروايون دوران 401 دهشتگرد ماريا ويا. جيڪا گذريل ڏهن سالن کان وڌيڪ عرصي ۾ ڪنهن هڪ مهيني دوران مارجي ويل دهشتگردن جي سڀ کان وڏي انگ واري ڪارروائي آهي. ان کان علاوه 74 عام شهري ۽ امن ڪاميٽين جا 19 ميمبر به دهشتگردن جي حملن جو نشانو بڻيا. جولاءِ دوران گهٽ ۾ گهٽ اٺ خودڪش حملا به رپورٽ ٿيا. جيڪي گذريل ڏهن سالن ۾ ڪنهن هڪ مهيني دوران رڪارڊ ٿيل خودڪش حملن جو سڀ کان وڏو انگ آهي. رپورٽ ۾ خدشو ظاهر ڪيو ويو آهي ته ايندڙ مهينن ۾ دهشتگردي جا واقعا وڌيڪ وڌي سگهن ٿا، ڇو ته هاڻي اهي حملا انهن علائقن تائين به پکڙجڻ لڳا آهن جيڪي اڳ امن وارا يا فوجي آپريشن ڪانپوءِ دهشتگردن کان پاڪ سمجهيا ويندا هئا. اهڙو ئي هڪ افسوسناڪ واقعو 24 جولاءِ تي خيبرپختونخوا جي ضلعي ٽانڪ ۾ پيش آيو، جتي فوج ۽ پوليس جي گڏيل چيڪ پوسٽ تي بارود سان ڀريل گاڏي ذريعي حملو ڪيو ويو. ان حملي ۾ 15 اهلڪار شهيد ٿيا، جن ۾ 12 فوجي ۽ پوليس اهلڪار ۽ ٻيلي ڪاتي جو هڪ آفيسر شامل هو. 29 ۽ 30 جولاءِ جي وچ واري رات ضلعي هنگو ۾ به هڪ چيڪ پوسٽ تي حملو ڪيو ويو، جنهن ۾ هڪ ڊي ايس پي سميت 9 پوليس اهلڪار شهيد ۽ 26 ٻيا زخمي ٿي پيا. ان کان اڳ بلوچستان ۾ به هڪ ڊي ايس پي هڪ سيشن جج ۽ ڪيترائي ٻيا ماڻهو دهشتگرديءَ جي واقعن ۾ پنهنجيون جانيون وڃائي چڪا آهن. ملڪ ۾ ٻيهر وڌندڙ دهشتگردي، خاص ڪري بلوچستان ۾ خراب ٿيندڙ صورتحال کي نظر ۾ رکندي، حڪومت دهشتگرديءَ خلاف ڪارروايون جو دائرو وڌيڪ وسيع ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي. وزيراعظم شهباز شريف جي هڪ بيان موجب، اهو فيصلو ملڪ جي سياسي ۽ فوجي قيادت گڏجي ڪيو آهي. فيصلي تحت دهشتگردن ۽ انهن جي سهولتڪارن سان ڪنهن به قسم جي نرمي نه ڪئي ويندي ۽ آخري دهشتگرد جي خاتمي تائين اها مهم جاري رهندي. قوم کي پنهنجي سيڪيورٽي فورسز تي پورو ڀروسو آهي ۽ عوام انهن جي قربانين کي وڏي عزت جي نگاهه سان ڏسي ٿو. اُن ڳالهه تي به ملڪ ۾ مڪمل اتفاق آهي ته جيڪي ماڻهو پنهنجي خراب مقصدن لاءِ ملڪ جو امن خراب ڪرڻ چاهين ٿا، انهن سان سختيءَ سان منهن ڏيڻ ضروري آهي پر ان سان گڏ اِهو به اينٽرويو اهم آهي ته حڪومت عوام جو اعتماد به حاصل ڪري، ڇو ته عوام جي سائٽ ڪانسواءِ ڪا به جنگ، پلي اُها دهشتگردي خلاف ئي ڇو نه هجي ڪامياب نٿي ٿي سگهي. دهشتگرديءَ خلاف موجوده حڪمت عملي بابت مختلف حلقا ڪجهه خدشا به ظاهر ڪري رهيا آهن. انهن جو چوڻ آهي ته هن وقت رڳو طاقت جي استعمال تي وڌيڪ ڀاڙيو پيو وڃي موجوده حالتن ۾ اِهو شايد ضروري هجي پر جيڪڏهن ڊگهي مدي واري ۽ مڪمل حڪمت عملي اختيار ڪرڻي آهي ته پوءِ فوجي ڪارروائين سان گڏ سياسي ڳالهين، عوامي اعتماد ۽ ٻين پرامن طريقن کي به برابر اهميت ڏيڻ لازمي آهي. پاڪستان، خاص ڪري بلوچستان ۾ جيڪي نوجوان ڇوڪرا ۽ ڇوڪريون دهشتگردي ۾ شامل آهن انهن مان ڪجهه اهڙا به ٿي سگهن ٿا، جيڪي ڪوڙي ۽ ٻي بنياد پروپيگنڊا جي اثر هيٺ اچي گمراهه ٿي ويا هجن. جيڪڏهن انهن سان رابطو ڪيو وڃي ڳالهه ٻولهه جو رستو اختيار ڪيو وڃي ۽ انهن جا خدشا ٻڌا وڃن ته ممڪن آهي ته اُهي وري صحيح واٽ تي موٽي اچن. وزيراعظم شهباز شريف گذريل مهيني ڪوئيٽا ۾ ٿيل گرينڊ جرڳي کي خطاب ڪندي چيو هو ته بلوچستان جا اهي نوجوان جيڪي دهشتگردن جي گمراهه ڪندڙ ڳالهين ۾ اچي انهن سان شامل ٿي ويا آهن. تن کي ٻيهر قومي ڌارا ۾ آندو ويندو. هن اِهو به چيو ته بلوچستان ۾ تڪرارن ۽ ڇڪتاڻ جو حل رڳو طاقت ۾ نه، پر ڳالهين ۽ ڊائلاگ ۾ به موجود آهي جيڪي ماڻهو بلوچستان جي مسئلي کي ويجهڙائيءَ سان ڄاڻين ٿا، اهي سمجهن ٿا ته اِهو ڪو نئون مسئلو ناهي. پر ڪيترن ئي ڏهاڪن کان هلندڙ مسئلو آهي. جنهن جو حل رڳو طاقت جي زور تي ممڪن ناهي اڳوڻو صدر پرويز مشرف چوندو هو ته بلوچستان جو مسئلو رڳو ڪجهه سردارن جي ڪري آهي ۽ 2005ع ۾ نواب اڪبر بگٽي جي مارجي وڃڻ ڪانپوءِ اِهو سمجهيو ويو ته هاڻي بلوچستان جو مسئلو به ختم ٿي ويندو پر حقيقت ۾ گذريل ويهن سالن دوران صورتحال وڌيڪ پيچيده ٿي وئي آهي. هاڻي معاملو رڳو ڪجهه سردارن تائين محدود ناهي رهيو پر دهشتگرد تنظيمون يونيورسٽين ۽ ڪاليجن ۾ پڙهندڙ نوجوانن کي به پنهنجي مقصدن لاءِ استعمال ڪري رهيون آهن. بي اين پي (مينگل) جي سربراهه اختر مينگل جو خيال آهي ته بلوچستان جو مسئلو اهڙي نازڪ مرحلي تي پهچي چڪو آهي جتان واپسي ڏکي لڳي ٿي پر ان باوجود جيڪڏهن سنجيدگيءَ سان ڳالهين جو رستو اختيار ڪيو وڃي ته اڄ به ان جو حل ڪڍي سگهجي ٿو. ان ڪري ضرورت اُن ڳالهه جي آهي ته سياسي اڳواڻ همت سان اڳتي اچن ٻين ڌرين کي به ڳالهين تي راضي ڪن ۽ بلوچستان ۾ امن، پائيداري ۽ مفاهمت لاءِ باقاعده مهم شروع ڪن.

برسات: ٿورو لکيو، گهڻو سمجهندا!

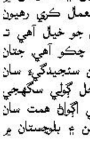
منل جسڪاڻي

ماڻهو سمنڊ يا درياهه ڪناري بيهي منظر ڏسندا آهن. مون گهر جي دروازي تي بيهي برسات ڏٺي.

تنهن هوندي ٻئو هٿم وڏڙن جي واتان "اَنبلُ ظاهر ٿي برسات وئي" تازين برساتن ۾ مون کي اَنبلُ نظر نه آئي پوءِ به برسات بس ڪري وئي.

ڳوٺن ۽ شهرن ۾ برسات جو ٻاهريون پاڻي اچڻ بند نه ٿيندو. ڳوٺن ۽ شهرن مان روزاني عام استعمال بعد گندو پاڻي نيڪال نه ٿيندو. ڳوٺن ۽ شهرن مان برسات جو پاڻي ٻاهر نه نڪرندو ته گهٽين سميت گهرن ۾ به پاڻي بيهندو. هيلوڪي برسات جو پاڻي گهرن ۾ بيٺل سوشل ميڊيا ۽ خابرو ذريعن ڏيکاريو. پاڻي بيهڻ جي ڪري جيت جراثيم ۽ انهن سبب بيماريون وڌنديون.. گهرن کي نقصان ٿيندو.. هڪ ڏينهن شام جو تيز هوا سان وسيل برسات کان پوءِ رات گذاري، معمول وانگر صبح سوير آئون نه واڪ ڪرڻ لاءِ گهر مان نڪري، ٻاهر اچي ويو هٽس پر گهٽيءَ جي صورتحال ۽ وسندڙ مينهن ڪٽين واپس ورايو..

هيل پڻ ليڪت ٽائون، ٽنڊي جام ۾ پڻ ٻاهريون پاڻي اچڻ بند نه ٿيو. ليڪت ٽائون جو پنهنجو پاڻي نيڪال نه ٿيو. هلڻ گهمڻ نه ڏکيو، گهرن کي به خطرو.. ڇڙواڳ، ڇيڇون، ڇيگرن کي ڇڏيو. پنهنجي صلاحيتن کي صحيح رخ ۾، سماج جي گهرج مطابق ڪتب آڻي پاڻ کي اهڙو ڄاڻو ۽ ڪارائتو ثابت ڪريو جو جتي ڪٿي اوهان جي ضرورت محسوس ٿئي.

هر ڪو نه ڪنهن جي به عزت نه ڪندو آهي ماڻهو نه پنهنجي پاڻ کي به عزت نه بخشيندا آهن پر اوهان اهڙا ٿي پئو جو اوهان جي عزت ڪندڙ اوهان جو احترام ڪندڙ وڌندا رهن اهو تڏهن ممڪن آهي جڏهن اوهان جو هر عمل، اوهان جي هر دعا، سڀني لاءِ ساڳي هجي ته: شل هر ڪو پير تي هجي پير تي رهي صحتمند ۽ سکيو گذاري، آمين چو ته: تون صرف تنهنجي لاءِ نه آهين تون منهنجي لاءِ به آهين. پاڻ هڪ ٻئي لاءِ به آهيون. پاڻ ٻين لاءِ به آهيون. پاڻ سڀ هڪ ٻئي لاءِ آهيون. سچ اهو ئي آهي اهو به سچ آهي ته وڻن جي ملڪي ٿيل هوندي آهي ته وڻ وڇائيندا ته آهن وڻ خوبصورت منظر پسائيندا آهن وڻ مسلسل وڌندا ويچهندا آهن ڪجهه نه ڪجهه ڏيندا رهندا آهن فطري سونهن وڌائيندا آهن فطرت سان هٿ وٺدائيندا آهن وڻ پوکيو، وڻ سنڀاليو، وڻ جي مدد سان موسمن تي ضابطو آڻيو نه بيشمار مسئلا موتجهارا ۽ ويڻون گهٽجي گهٽجي ختم نه ٿي وينديون.

ڏکيا مضمون مون کي ته وڻندا آهن لکڻ نه پنهنجي جاءِ تي پڙهڻ نه ته پڄندا آهن ان هوندي به، ڪڏهن ڪڏهن خبر ئي نه پوندي آهي هڪ ئي ويهڪ ۾ ايترو لکجي ويندو آهي جيترو هڪ ويهڪ ۾ لاڳيتو پڙهڻ نه پڄندو آهي! اڄ جيترو لکجي سگهيو. اهو نه ڪافي پيو سمجهان اوهان ٿورو لکيو، گهڻو سمجهندا جيڪڏهن ڪنهن جي نظر ۾ گهڻو لکجي ويو آهي نه اها ان جي سمجهه. هن موضوع تي نه ڪيترائي ڪتاب لکجي چڪا ۽ اڃا به لاتعداد ڪتاب لکڻ، ڇپرائڻ پڙهڻ ۽ پڙهائڻ گهرجن.

ڇتاپيٽي امتحان ۽ شاگردن لاءِ وڌندڙ چئلينج!

اقراءِ ڪماري

غربت جي شرح ۾ اضافو poverty rate:

روزگار نه ملڻ سبب ماڻهن جي آمدنيءَ جا ذريعا محدود ٿي وڃن ٿا، جنهن جي نتيجي ۾ غربت ۾ اضافو ٿئي ٿو. جڏهن خاندانن وٽ مناسب آمدني موجود نه هجي، تڏهن خوراڪ، تعليم، صحت ۽ رهائش جهڙيون بنيادي ضرورتون پوريون ڪرڻ مشڪل ٿي پوي ٿو. غربت نه صرف فرد جي زندگيءَ کي متاثر ڪري ٿي پر سماج جي مجموعي ترقيءَ کي به سست ڪري ٿي.

بيروزگاريءَ ۾ واڌ unemployment:

پاڪستان ۾ بيروزگاريءَ جي شرح ۾ واڌ هڪ اهم سماجي ۽ معاشي مسئلو بڻجي چڪو آهي. جڏهن ماڻهن کي سندن تعليم، قابليت ۽ مهارتن مطابق روزگار نٿو ملي، تڏهن اهي ذهني دٻاءُ، پريشاني ۽ مايوسيءَ جو شڪار بڻجي وڃن ٿا. روزگار جي کوٽ سبب ماڻهو پنهنجي ۽ پنهنجي خاندان جي بنيادي ضرورتن کي پورو ڪرڻ ۾ ڏکيائي محسوس ڪن ٿا، جنهن سان سندن زندگيءَ جو معيار متاثر ٿئي ٿو. تعليم يا روزگار جي ميدان ۾ نوجوانن کي سندن صلاحيتن، محنت ۽ قابليت مطابق موقعا نٿا ملن نه انهيءَ جا اثر صرف فرد تائين محدود نٿا رهن پر سماج ۽ معيشت تي به پون ٿا. ڪيترائي شاگرد ۽ شاگرديائيون سالن تائين سخت محنت ڪن ٿا، اعليٰ نمبر حاصل ڪن ٿا ۽ پنهنجي قابليت ثابت ڪن ٿا پر جڏهن ڪين محدود سيٽن، سخت مقابلي ۽ انتظامي رڪاوٽن سبب اعليٰ تعليم يا روزگار جا موقعا نٿا ملن نه هو پاڻ کي ناانصافيءَ جو شڪار محسوس ڪن ٿا.

وقت سان گڏ جڏهن معاشري ۾ اهو تاثر پيدا ٿئي ٿو ته وڌيڪ وسيلن، مضبوط معاشي حيثيت يا اثر رسوخ رکندڙ ماڻهن کي وڌيڪ موقعا ملن ٿا نه ميرٽ ۽ برابريءَ واري نظام تي عوام جو اعتماد ڪمزور ٿيڻ لڳي ٿو. اهڙي صورتحال نوجوانن جي حوصلي، خود اعتمادي ۽ سماجي اعتماد تي به منفي اثر وجهي ٿي. اعليٰ تعليم ۽ ڊگريون حاصل ڪرڻ باوجود ڪيترائي نوجوان مناسب روزگار کان محروم آهن. سفارش، ڪرپشن، غير شفاف ڀرتيءَ جا طريقا ۽ محدود روزگار جا موقعا نوجوانن ۾ مايوسي ۽ بيچيني پيدا ڪن ٿا. اڄ جي تيز رفتار ۽ مقابلي واري دور ۾ نوجوان پنهنجي مستقبل کي روشن بڻائڻ لاءِ سالن جا سال محنت ڪن ٿا. راتيون جاڳي پڙهائي ڪن ٿا ۽ مختلف مقابلي وارن امتحانن جي تياري ڪن ٿا. هو وڏي اميد ۽ حوصلي سان ٽيسٽن ۽ داخلا امتحانن ۾ حصو وٺن ٿا ته جيئن پنهنجي قابليت ۽ محنت جي بنياد تي اعليٰ تعليم يا روزگار جا موقعا حاصل ڪري سگهن پر افسوس جو ڪيترائي نوجوان، بهترين ڪارڪردگي ۽ سٺا نمبر حاصل ڪرڻ باوجود، ميرٽ سيٽن، روزگار جي کوٽ ۽ انتظامي چئلينجن سبب پنهنجا مقصد حاصل ڪرڻ ۾ ناڪام رهن ٿا. اها صورتحال نه رڳو نوجوانن ۾ مايوسي ۽ ذهني دٻاءُ پيدا ڪري ٿي، بلڪ پاڪستان ۾ ڪين ميرٽ نه ملڻ بابت ڪجهه نوجوان شديد مايوسيءَ جي حالت ۾ خودڪشي جهڙا انتهائي قدم کڻڻ تائين پهچي وڃن ٿا، جيڪو نه صرف هڪ فرد پر پوري خاندان ۽ سماج لاءِ وڏو الميو هوندو آهي. پر تعليمي ۽ ڀرتي واري نظام جي شفافيت، برابري ۽ ڪارڪردگي بابت به ڪيترائي سوال اٿاري ٿي.

اڄ پاڪستان ۾ هزارين نوجوان مختلف ادارن ۽ مقابلي وارن امتحانن جهڙوڪ NTS، MDCAT، ECAT، CSS، PCSءَ ٻين ٽيسٽن ۾ حصو وٺن ٿا. سنڌ پبلڪ سروس ڪميشن سنڌ حڪومت جي مختلف کاتن ۾ ڀرتيءَ لاءِ مقابلي وارا امتحان منعقد ڪري ٿي. هر سال هزارين نوجوان سالن جي محنت، تياري ۽ اميدن سان انهن امتحانن ۾ حصو وٺن ٿا. اميدوار سالن کان سخت محنت ڪندا اچن ٿا پر افسوس جو ڪين ميرٽ تي سيٽون نٿيون ملن. ڪيترن ئي ماڻهن جو اهو تاثر آهي ته بااثر ۽ امير ماڻهن جي سفارش يا اثر رسوخ سبب سيٽون ورهايون وڃن ٿيون. جنهن ڪري غريب ۽ محنتي اميدوارن سان ناانصافي ٿئي ٿي. اهي نوجوان ڏينهن رات محنت ڪن ٿا پر پوءِ به پنهنجي حق کان محروم رهن ٿا. اسان جي انتظاميه کان ادب سان درخواست آهي ته ڀرتيءَ جو عمل مڪمل شفافيت، انصاف ۽ خالص ميرٽ جي بنياد تي ڪيو وڃي، جيئن هر محنتي ۽ لائق اميدوار کي سندس حقدار سيٽ ملي سگهي ۽ سڀني سان برابر سلوڪ ڪيو وڃي. جڏهن محنت ڪندڙ نوجوان پنهنجي قابليت ۽ بهتر ڪارڪردگيءَ باوجود موقعن کان محروم رهن ٿا، تڏهن ڀرتيءَ واري نظام جي شفافيت، ميرٽ جي عملداري ۽ برابر موقعن بابت سوال پيدا ٿين ٿا. هڪ بهترين نظام اهو آهي، جتي هر اميدوار انهن مان ڪيترائي اميدوار بهترين نمبر ۽ اعليٰ ڪارڪردگي باوجود به محدود سيٽن يا سخت مقابلي سبب داخلا يا نوڪري حاصل ڪرڻ ۾ ڪامياب نٿا ٿين. اهو مسئلو صرف تعليمي ادارن تائين محدود ناهي پر يونيورسٽين، سرڪاري نوڪرين، نجي شعبي ۽ ٻين روزگار جي ميدانن ۾ به ڏسڻ ۾ اچي ٿو. ڪيترائي نوجوان BA، BS، MSc ۽ MPhil سميت اعليٰ ڊگريون حاصل ڪرڻ باوجود به ڊگهي عرصي تائين بيروزگار رهن ٿا.

روزگار جا محدود موقعا، آباديءَ ۾ تيزيءَ سان ٿيندڙ واڌ، معاشي چئلينج، صنعتن جي محدود واڌ ۽ مهارتن ۽ مارڪيٽ جي ضرورتن ۾ فرق هن مسئلي کي وڌيڪ پيچيده بڻائي رهيا آهن. تعليمي ادارا، حڪومتي ادارا ۽ سماج گڏجي اهڙو نظام قائم ڪن، جتي هر نوجوان کي برابر موقعا حاصل هجن ۽ هو پنهنجي صلاحيتن کي ملڪي ترقيءَ لاءِ استعمال ڪري سگهي. نوجوانن جي ذهني صحت، اميدن ۽ مستقبل کي محفوظ بڻائڻ سان ئي هڪ مضبوط، ترقي يافته ۽ خوشحال پاڪستان جي تعمير ممڪن بڻجي سگهندي.

ذهني دٻاءُ، ڊپريشن ۽ پريشاني:

بيروزگاري نوجوانن ۽ تعليم يافته ماڻهن ۾ ذهني دٻاءُ، پريشاني، بيچيني ۽ ڊپريشن پيدا ڪري سگهي ٿي. خاص طور تي اهي نوجوان، جيڪي اعليٰ تعليم حاصل ڪرڻ کان پوءِ به روزگار حاصل نٿا ڪري سگهن، مستقبل بابت غير يقيني صورتحال ۽ مايوسي جو شڪار ٿي سگهن ٿا. ذهني صحت جي مسئلن کي سنجيدگيءَ سان وٺڻ ۽ مناسب نفسياتي سهائتا فراهم ڪرڻ انتهائي ضروري آهي.

صلاحيتن ۽ پيداوار ۾ گهٽتائي Loss of Skills and Productivity:

جڏهن تعليم يافته نوجوان ڊگهي عرصي تائين بيروزگار رهن ٿا، تڏهن سندن مهارتون، علم ۽ پيشاور صلاحيتون مڪمل طور استعمال نٿيون ٿي سگهن. اهڙي صورتحال انساني وسيلن جي ضايع ٿيڻ جو سبب بڻجي ٿي، جنهن سان نه صرف فرد پر ملڪي معاشي ترقي ۽ پيداوار پڻ متاثر ٿئي ٿي.

اڄوڪو ڏينهن ..... 05 آگسٽ

پير علي محمد راشدي

اڄ سنڌ جي مشهور دانشور، صحافي ۽ سياستدان پير علي محمد راشديءَ جي جنم جو ڏينهن آهي. پير صاحب جي ولادت 5 آگسٽ 1905ع تي پير حامد شاهه راشديءَ جي گهر ۾ ٿي. وقت جي استادن ۽ عالمن کان نجي طور تي سنڌي، فارسي ۽ عربيءَ جي تعليم حاصل ڪيائين. 1920ع ڌاري لکڻ جي شروعات ڪيائين. سندس ڪيترائي مضمون اخبارن جي زينت بڻيا. 1924ع ڌاري "الراشد" نالي هڪ رسالو جاري ڪيائين ان بعد مختلف اخبارن ۽ رسالن جي ايڊيٽر طور ڪم ڪيائين جن ۾ "الحرب شڪارپور"، "الامين سکر"، "سنڌ زميندار"، "ستاره سنڌ"، "صبح سنڌ"، "مسلم وئيڪس"، "ڪرياني"، "سنڌ آبزرور" ۽ "ايسٽرن ايڪسپريس" شامل آهن. هن مختلف سنڌي، اردو ۽ انگريزي اخبارن ۾ ڪالم نگار طور به تمام گهڻي مشهوري ماڻي. پاڻ آل پاڪستان نيوز پيپرس ايڊيٽرس ڪانفرنس جو ۽ هندستان ۽ پاڪستان جي اخباري ايڊيٽرن جي تنظيم جوائنٽ پريس ڪميشن جو صدر پڻ رهيو. صحافت سان گڏ سماجي ۽ سياسي سرگرمين ۾ به اڳڀرو رهيو 1926ع ۾ "انجمن سادات راشد" جو بنياد رکي ان جو سيڪريٽري مقرر ٿيو. 1933ع کان 1936ع تائين ضلعي اسڪول بورڊ لاڙڪاڻي جو ميمبر رهيو 1934ع ۾ سَر شاهنواز ڀٽي سان گڏجي "پيپلز پارٽي" ۽ 1936ع ۾ ڪجهه ساٿين سان ملي "سنڌ اتحاد پارٽي" جو بنياد رکيائين 1938ع ۾ مسلم ليگ ۾ شامل ٿيو. سنڌ جي بمبئيءَ کان علحدگيءَ واري هلچل ۾ به حصو ورتائين 1946ع ۾ سنڌ اسيمبليءَ جو ميمبر چونڊيو ويو ۽ کيس ريونيو ۽ صحت جو صوبائي وزير چونڊيو ويو ان بعد به مختلف وزارتن جا قلمدان سندس هٿ ۾ رهيا. هن فلپائين ۽ چين ۾ پاڪستان جي سفير جي حيثيت ۾ به ڪم ڪيو. هن سنڌي، اردو ۽ انگريزيءَ ۾ ڪيترائي ڪتاب لکيا، جن ۾ Suffering of Sindh، فريادِ سنڌ، روداد چمن (اردو)، ون يونٽ کي ڪهاڻي (اردو)، خط ۾ مضمون، چين جي ڊائري، "امام انقلاب مولانا عبيد الله سنڌي"، "رنڊ پنڌ"، "اهي ڏينهن اهي شينهن" ۽ Sindh-Ways and Days شامل آهن هن 14 مارچ 1987ع تي وفات ڪئي.

گوبند مالهي

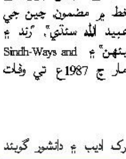

اڄ هند ۽ سنڌ جي برک اديب ۽ دانشور گوبند مالهيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي هو گهڻ پاسائين شخصيت جو مالڪ هو هو هڪئي وقت هڪ وڏو ڪهاڻيڪار، ناول نگار، ناٽڪ نويس، مضمون نويس، هدايتڪار اداڪار ۽ سنڌي ٻوليءَ ۽ ثقافت جو سچو عاشق هو هن جو جنم 05 آگسٽ 1921ع تي نوشهري فيروز ضلعي جي شهر ٺاروشاهه ۾ هڪ وڏي زميندار گهراڻي ۾ ٿيو اڃا ننڍو ئي هو جو سندس ماءُ وفات ڪري وئي ان ڪري هن جي پرورش سندس پڦيءَ ڪئي. ابتدائي تعليم ٺارو شاهه مان حاصل ڪيائين. مئٽرڪ جو امتحان 1939ع ۾ ڪراچيءَ مان پاس ڪيائين 1941ع ۾ سياست ۾ پير پاتائين

هندستان ۾ به قائم ڪيو گوبند مالهيءَ ٽيهارو کن ناول لکيا، جنهن ڪري کيس ناول سمراٽ جو خطاب ڏنو ويو هن 52 ڪتاب لکي سنڌي ادب جي خزاني کي مالامال ڪيو هو هڪ وڏو ناٽڪ نگار ۽ ناٽڪ ڊائريڪٽر پڻ هو هن ڊاڪٽر سنتدايا ڪنڌناڻي ڪيرت ٻاٻاڻي ۽ ٻين ادب دوست ساٿين سان ملي "آل ڀارت سنڌي ٻولي ۽ ساهت سڀا" جو بنياد وڌو ۽ پاڻ ان جو پهريون سيڪريٽري بڻيو گوبند مالهيءَ سندس ساٿين جي اڻٿڪ ڪوششن سان 1967ع ۾ سنڌي ٻوليءَ کي ڀارت ۾ قومي ٻوليءَ جو درجو مليو 1989ع ۾ هو سنڌ گهمڻ آيو ۽ 1993ع ۾ "سنڌي ويا سنڌ ڏسڻ" جي نالي سان سفرنامو لکيائين هن پنجن جلدن تي مشتمل پنهنجي آتم ڪٿا به لکي سنڌي ٻوليءَ جي هن سڄڻ 10 فيبروري 2001ع تي هن فاني جهان مان موڪلايو.

رڪ سنڌي

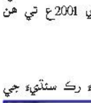

اڄ مشهور ليکڪ ۽ صحافي رڪ سنڌيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي هن جو اصل نالو غلام اصغر ولد غلام جعفر منگي آهي ۽ هن جو جنم 5 آگسٽ 1961ع تي تعلقي ڪنڊياري ضلعي نوشهروفيروز جي ڳوٺ حامد اچڻ ۾ ٿيو هن ابتدائي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪئي جڏهن ته مئٽرڪ ۽ انٽر جا امتحان ڪنڊياري مان پاس ڪيائين اڳتي هلي سنڌ يونيورسٽيءَ مان بي ايس سي جي سند حاصل ڪيائين هن 1990ع ڌاري "روزاني عوامي آواز" جي سب ايڊيٽر طور صحافت ۾ پير پاتو ان بعد روزاني سنڌ سجاڳ ۽ جاڳو جو ايڊيٽر رهيو ان کان علاوه روزاني سچ، روزاني سوڀ ۽ روزاني تعميروطن سان به لاڳاپيل رهيو هن جا مضمون ۽ مقالا سنڌ جي مختلف رسالن ۽ اخبارن ۾ ڇپجندا رهيا آهن هن 13 کان وڌيڪ ڪتاب لکيا آهن

دليپ ٽيڪچنداڻي ساز

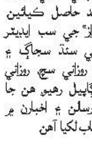

هن شاعر ڪهاڻيڪار ۽ مضمون نگار جو جنم 5 آگسٽ 1966ع تي هندستان جي شهر احمدآباد ۾ ٿيو هن بي ايس سي ۽ بي ايڊ جون سندون حاصل ڪيون ۽ اسڪول جي استاد طور نوڪري ڪئي ادب سان تنهن هوندي کان ئي شوق هئس هو اڃا پنجين ڪلاس ۾ پڙهندو هو جڏهن سندس پهرين مزاحيه ڪهاڻي "ٻوڙي ٻلي" ڦلواڙي رسالي ۾ شايع ٿي شاعريءَ ۾ ساز تخلص اختيار ڪندو هو سندس ڇپيل ڪتابن ۾ "سدا جيئي سنڌي" (ناٽڪ)، "پل پل جا پور" (شاعري)، "سور نه وسران سنڌ"، "مان دبئي ويندس" (ناٽڪ)، "ڊاڪٽر هوندراج بلوائي جون بهترين ڪهاڻيون" ۽ "ڳاهٽ رشتو" (ڪهاڻيون) شامل آهن هن 22 نومبر 2020ع تي هي جهان ڇڏيو

سحر رضوي

اڄ مشهور شاعره، ڪالم نويس ۽ اڳوڻي شاگرد اڳواڻ سحر رضوي پنهنجي

مختيار اٽر

مختيار اٽر

ڪاليج موري مان پاس ڪيائين اڳتي هلي سنڌ يونيورسٽيءَ جي سنڌي شعبي مان ماسٽر ڊگري حاصل ڪيائين هن ننڍي ڄمار ۾ ئي ادبي ميدان ۾ پير پاتو سندس پهرين شاعري روزاني عوامي آواز اخبار ۾ ڇپي هئي ان بعد سندس شاعري، ڪالم ۽ ڪهاڻيون وغيره سنڌ جي مختلف رسالن ۽ اخبارن جي زينت بڻجنديون رهيون شاعريءَ ۾ سندس لکيل آزاد نظم خاص طور تي سراهيا ويا آهن هن سياسي سرگرمين ۾ به سرگرميءَ سان حصو ورتو هن پنهنجي سياسي سفر جي شروعات ڪاليج واري زماني ۾ سنڌ ڊيموڪريٽڪ اسٽوڊنٽس فيڊريشن ۾ شموليت سان ڪئي ان بعد پاڻ سنڌ دوست تنظيم جو حصو رهي 1993ع کان 2008ع تائين سنڌ ترقي پسند پارٽيءَ ۾ سرگرميءَ سان حصو ورتائين هن سنڌ جي ٻرندڙ مسئلن ۽ انهن جي حل لاءِ هميشه آواز اٿاريو آهي ۽ ڪالم لکيا آهن

تصير ميمڻ

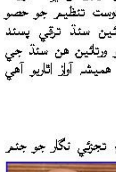

سنڌ جي هن نامور دانشور ۽ تجزيي نگار جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1970ع ۾ پٽ شريف ۾ ٿيو ادبي دنيا ۾ هو تصير سارنگ جي نالي سان به سڃاتو وڃي ٿو هن مين پرائمري اسڪول پٽ شريف مان پرائمري تعليم حاصل ڪئي ۽ مئٽرڪ جو امتحان علامه آءِ آءِ قاضي هاءِ اسڪول پٽ مان پاس ڪيو پارهين ڪلاس جو امتحان مسلم سائنس ڪاليج حيدرآباد مان پاس ڪيائين ۽ اڳتي هلي سول انجنيئرنگ جي سند مهراڻ يونيورسٽي آف انجنيئرنگ ۽ ٽيڪنالاجي ڄامشوري مان حاصل ڪيائين عملي زندگيءَ جي شروعات مهراڻ يونيورسٽيءَ ۾ پهريائين ليڪچرار ۽ پوءِ اسسٽنٽ پروفيسر طور ڪيائين ان بعد مختلف بين الاقوامي ادارن ۾ پراجيڪٽ ليڊ ۽ ڪنسلٽنٽ طور ڪم ڪندو رهيو آهي تصير ميمڻ 1987ع ڌاري ادبي ۽ صحافتي سفر جي شروعات ڪئي هن آبهوا جي تبديلي قدرتي آفتن، انساني ترقي پاڻيءَ جي ورڇ ۽ اهڙن ٻين موضوعن تي 20 کان وڌيڪ ڪتاب ۽ بيشمار ڪالم لکيا آهن

ذوالفقار علي خاصخيلي

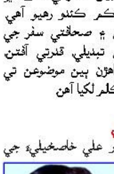

اڄ مشهور راڳيءَ ذوالفقار علي خاصخيليءَ جي جنم جو ڏينهن آهي هو مشهور راڳيءَ الهڏني خاصخيليءَ جو پٽ آهي هن جو جنم 5 آگسٽ 1974ع تي تعلقي لهيار ضلعي جي ڳوٺ پاڪ سنگهار ۾ ٿيو ابتدائي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪيائين مئٽرڪ جو امتحان گورنمينٽ هاءِ اسڪول مبارڪ جوار مان ۽ انٽر جو امتحان ايس ايم ڪاليج ٽنڊي لهيار مان پاس ڪيائين راڳ جي سکيا

جاٿو هن سموري تعليم لاڙڪاڻي مان حاصل ڪئي ۽ ڊگري ڪاليج لاڙڪاڻي مان بي ڪام جي سند حاصل ڪئي

ڪرڪيٽ کيڏڻ جو ننڍي هوندي کان ئي شوق هئس هن کي 2019-20ع واري قائداعظم ٽرافيءَ واري ٽورنامينٽ ۾ سنڌ ڪرڪيٽ ٽيم پاران کيڏڻ جو موقعو مليو جنهن ۾ هن هڪ بلر طور شاندار ڪارڪردگيءَ جو مظاهرو ڪيو انهيءَ ڪارڪردگيءَ کي ڏسندي 2021ع ۾ پاڪستان سپر ليگ جي مقابلن ۾ ملتان سلطان پاران کيڏڻ جو موقعو مليس جولاءِ 2022ع ۾ هن لنڪا پريمئر ليگ ۾ جافنا ڪنگس پاران حصو ورتو ان کان اڳ 2021ع ۾ زمبابوي ۽ ويسٽ انڊيز سان ٽيسٽ سيريز کيڏڻ لاءِ پاڪستان ڪرڪيٽ ٽيم جو حصو رهيو ساڳئي سال نيوزيلينڊ خلاف ون ڊي سيريز ۾ به سندس نالو شامل رهيو هو 2021ع واري آءِ سي سي ٽي-20 ورلڊڪپ کيڏڻ واري ٽيم ۾ شامل رهيو ان بعد به مختلف بين الاقوامي ڪرڪيٽ جي مقابلن ۾ کيڏيندو رهيو آهي

ڪلا پرڪاش

جڏهن به سنڌي ادب ۾ سنڌي نارين جي ڪردار جي ڳالهه ٿيندي ته انهن ۾ هند ۽ سنڌ جي نامياري ليکڪا ڪلا پرڪاش جو نالو معاهين مقام تي نظر ايندو سنڌ جي دل ڪراچيءَ ۾ جنم وٺندڙ هن نامياري ناريءَ جو جنم 2 جنوري 1934ع تي ٿيو اڃا هوءَ ٻارهن تيرهن ورهين جي مس هئي ته هندستان جي ورهاڱي جو اعلان ٿي ويو ۽ سنڌ جي هندو آباديءَ کي پنهنجي اباڻي وطن جا ڪک ڇڏڻي هندستان طرف هجرت ڪرڻي پئي هن لڏپلاڻ ڪلا جي ذهن ۽ سوچ کي لوڏي وڌو سندس حساس طبيعت پنهنجي وطن کان وڇوڙي جي پيڙا کان تمام گهڻو متاثر ٿي ۽ انهيءَ ئي پيڙا جي اظهار کيس هڪ عظيم ليکڪا بڻائي ڇڏيو هن مئٽرڪ جو امتحان ڪي جي ڪلناڻي هاءِ اسڪول مان پاس ڪيو ۽ ممبئيءَ جي مشهور جئه هند ڪاليج مان ماسٽر ڊگري حاصل ڪئي 1977ع تائين هڪ سرڪاري اداري ۾ آپيٽر طور ڪم ڪيائين پر انهيءَ نوڪريءَ ۾ سندس من کي شانتي نه ملي ۽ هن سنڌي ٻوليءَ ۾ ڊپلوما ڪري سنڌي شعبي ۾ ليڪچرار طور ڪم ڪرڻ شروع ڪيو 1954ع ۾ سندس وهانءُ سنڌي ٻوليءَ جي مشهور شاعر ۽ اديب موتي پرڪاش سان ٿيو 1980ع ۾ هوءَ پنهنجي گهر واري سان گڏ دبئي منتقل ٿي وئي گهر واري جي رٽائر ٿيڻ بعد هن جو خاندان هندستان جي شهر اديپور ۾ اچي آباد ٿيو ڪلا جي پهرين ڪهاڻي "کوهي ٻيلوهي" 1953ع ۾ نئين دنيا رسالي ۾ شايع ٿي ان کان پوءِ هن جون ڪيتريون ئي ڪهاڻيون ان وقت جي ساک وارن ادبي رسالن ۾ ڇپجنديون رهيون انهن رسالن ۾ نئين دنيا، سپون، ڪونج، رچنا ۽ هندواسي شامل آهن هن پلائي پٽ ڏٺيءَ ۽ سچل سرمست جي شاعريءَ تي به ڪيترائي اهم مضمون لکيا هن ڪيترائي شاهڪار ناول لکيا. جن ۾ هڪ دل هزار ارمان (1954ع)، شيشي جي دل (1960ع)، حياتي هوٽن رڱ (1975ع)، وقت-وٿيون-وڇوٽيون (1988ع)، آرسيءَ آڏو (1992ع)، پکين جي پريت (1998ع)، سمنڊ ۽ ڪنارو (2004ع) ۽ اوڪا پنڌ

بقايا 1 "روزاني عبرت"

۾ پراڻي تڪرار تان جهيڙو ٿي پيو جنهن دوران ٿيل فائرنگ ۾ 5 ڄڻا زخمي ٿي پيا. فائرنگ ۾ زخمي ٿيل 8 ورهين جو ٻارڙو عبدالرحيم ڳڏاڻي زخمن جا سور نه سهندي فوت ٿي ويو، جڏهن ته زخمين ۾ جمال الدين ڳڏاڻي، عبدالحميد ڳڏاڻي، امداد ڳڏاڻي، محمد بخش ڳڏاڻي ۽ واٽهڙو ڪاشف مهر شامل آهن، جن کي علاج لاءِ سکر ۽ گهوٽڪي جي اسپتالن ڏانهن منتقل ڪيو ويو آهي واقعي جي اطلاع ملندي ئي پوليس وڏي نفري سان واقعي واري هنڌ پهچي صورتحال تي ضابطو آندو جڏهن ته ڊي ايس پي ميرپور ماٿيلو جي اڳواڻي ۾ پوليس مظاهرين سان ڳالهيون جاري رکيون. ٻئي طرف الزام هيٺ آيل ميراڻي برادري جي ماڻهن جي گهرن تي پوليس چڙهائي ڪري ڪڙو ڇاڙهي سرچ آپريشن شروع ڪري ڇڏيو. علائقي ۾ سيڪيورٽي سخت ڪئي وئي آهي. ٻارڙي جي فوت ٿيڻ ڪانپوءِ علائقي ۾ سوڳ ۽ ڇڪتاڻ واري صورتحال برقرار آهي، جڏهن ته ڳڏاڻي برادري جي ماڻهن واقعي خلاف خانپور مهر- خانڳڙهه روڊ بلاڪ ڪري احتجاجي مظاهرو ۽ ڌرڻو هڻيو. احتجاج ڪندڙن ملوث جوابدارن جي فوري گرفتاري ۽ انصاف فراهم ڪرڻ جو مطالبو ڪيو. پوليس موجب جهيڙو پراڻي تڪرار جو نتيجو آهي، واقعي بابت وڌيڪ جاچ جاري آهي ۽ ملوث جوابدارن خلاف قانوني ڪارروائي تيز ڪئي وئي آهي

بقايا 2 "روزاني عبرت"

ٿاڻي تي هڪ ٻئي خلاف اين سيون داخل ڪرائي ڇڏيون آهن. پوليس زخمين کي علاج لاءِ سول اسپتال نوشهروفيروز منتقل ڪيو. جڏهن ته جهيڙي جو ڪارڻ پراڻو تڪرار ٻڌايو پيو وڃي.

بقايا 3 "روزاني عبرت"

تي احتجاج بعد پريس ڪانفرنس ڪندي ٻڌايو ته اصغر علي لنڊ رات جو اسان جي گهر جي پٺ ٽپي منهنجي نياڻي تهميڻه سان زيادتي ڪئي آهي جنهن جي اسان ايف آءِ آر به داخل

ڪٿهن سان به دشمني نه هئي. محمد اقبال سومرو جو مطالبو بيگناهه نور محمد سومرو جي قاتلن کي جلد گرفتار ڪري انصاف فراهم ڪيو وڃي بلڙي شاهه ڪريم پوليس موجب پوسٽ مارٽم رپورٽ اچڻ بعد نامعلوم جوابدارن خلاف جاچ جو دائرو وڌيڪ وسيع ڪيو ويندو. نور محمد سومرو جي قتل واري واقعي ڪانپوءِ علائقي ۾ سوڳ جي لهر، وارثن پاران شفاف جاچ ۽ انصاف جو مطالبو.

بقايا 9 "روزاني عبرت"

ويا . اطلاع تي پوليس پهچي واقعي واري هنڌ جو جائزو ورتو. ٻڌايو وڃي ٿو ته اڱاري جي رات دير سان نامعلوم چور ايجنسي جا تالا ٽوڙي اٽڪل چار روپيا روڪ ۽ ٻيو سامان چوري ڪرڻ کان پوءِ وڃڻ مهل پاڻ سان آندل تالو ايجنسي جي دروازي کي لڳائي فرار ٿي ويا . پوليس مطابق ته چوري جي اهڙي واردات جي گهڻ رخي جانچ ڪئي پئي وڃي .

بقايا 10 "روزاني عبرت"

نيٺ گري بروقت فوت ٿي وئي انهي واقعي پيش اچڻ سان قافلي جي شرڪاء ۽ آس پاس جي ماڻهن ۾ غم جي لهر ڊوڙي وئي اطلاع ملڻ تي پوليس پهچي وئي جنهن واقعي جي تحقيقات شروع ڪري ڇڏي.

خانپورمهر لڳ گڏاڻي ۽ مهر برادري ۾ جهيڙو، فائرنگ ۾ ٻارڙو مارجي ويو، 4 ڄڻا زخمي

ڳوٺ چٽن مهر ۾ تڪرار تان فائرنگ ۾ جمال الدين، عبدالحميد، امداد، محمد بخش گڏاڻي ۽ ٻيا زخمي ٿي پيا

اطلاع تي پوليس پهچي زخمين کي اسپتال منتقل ڪيو جتي 8 ورهين جو عبدالرحيم فوت ٿي ويو

گڏاڻي برادري پاران خانڳڙهه روڊ بلاڪ ڪري احتجاجي ڌرڻو هڻي جوابدارن جي گرفتاري جو مطالبو ڪيو

خانپورمهر(ن ع) خانپورمهر ڳوٺ چٽن مهر ۾ پراڻي تڪرار تان جهيڙي فائرنگ ۾ 8 ورهين جو ٻارڙو فوت، روڊ بلاڪ ڪري احتجاج خانپورمهر پرسان ڳوٺ چٽن مهر ۾ گڏاڻي ۽ ميراڻي برادري جي ٻن ڌرين وچ
بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

خانپورمهر: فوتي ٻينگر جو لاش ٻئي طرف وارث احتجاج ڪري رهيا آهن

ٽنڊو قيصر صحت مرڪز ۾ ايمبولينس نہ ملڻ سبب زخمي ٻار تڙپي تڙپي فوت، احتجاج

پٽ ڪرڻ سبب زخمي ٿيل 4 ورهين جو فهد حيدرآباد اسپتال منتقل نہ ٿيڻ سبب دم ڏنو

ايمبولينس ڊرائيور ڊيوٽي تي موجود نہ هو، بروقت علاج نہ ملڻ سبب ٻار فوت ٿيو: وارث

علائقي واسين پاران ايمرجنسي سهولتن جي کوٽ تي ڪاوڙ، ذميوارن خلاف ڪارروائي جو مطالبو

ٽنڊوڄام (ت ر) ٽنڊو قيصر صحت مرڪز ۾ ايمبولينس ڊرائيور جي عدم موجودگي سبب زخمي معصوم ٻار
بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

جيڪب آباد ۾ جهيڙي دوران زخمي ٿيل نوجوان لاڙڪاڻي اسپتال ۾ فوت

ڳوٺ رمضانپور ۾ راهوجا برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙي دوران نياز حسين راهوجو زخمي ٿيو هو

ڪيس داخل ٿيڻ باوجود پوليس جوابدارن کي گرفتار نہ ڪيو، ايس ايس پي نوٽيس وٺي انصاف ڪري: وارث

جيڪب آباد (ڊ ر) جيڪب آباد جي مولاداد ٿاڻي جي حد ڳوٺ رمضان پور ۾ ڪجهه ڏينهن اڳ راهوجا برادري جي ٻن ڌرين وچ ۾ ٿيل جهيڙي دوران زخمي ٿيل نوجوان نياز حسين پٽ حضور بخش راهوجو لاڙڪاڻي جي نجي اسپتال ۾ زخمن جي سٽ نہ سهندي علاج دوران دم ڏئي ڇڏيو مقتول جو مڙهه ايمبولينس ذريعي لاڙڪاڻو کان جيڪب آباد جي سول اسپتال منتقل ڪيو ويو جتي ڊاڪٽرن پاران مقتول جي لاش جو پوسٽ مارٽم ڪرڻ بعد لاش وارثن حوالي
بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

پشاور: جشن آزادي جي موقعي تي هڪ نوجوان جھنڊيئن جو اسٽال لڳائي رهيو آهي

بلڙي شاهہ ڪريم پرسان ڪمند جي فصل مان تشدد ٿيل لاش هٿ

45 ورهين جي نور محمد سومرو جو لاش ڳوٺاڻن ڏسي پوليس کي اطلاع ڏنو

پوليس پهچي پوسٽ مارٽم لاءِ اسپتال منتقل ڪري ڇڏيو جسم تي تشدد جا نشان

امن پسند شخص هو ڪنهن سان دشمني نہ هئي، شفاف جاچ ڪرائي وڃي: وارث

بلڙي شاهہ ڪريم (ت ر) جهنهان سومرو ڳوٺ پرسان 45 ورهين جي نور محمد سومرو جو تشدد سبب چچريل حالت ۾ لاش ڪمند جي فصل مان هٿ، مقتول نور محمد سومرو مرحوم سيٺ عالم سومرو جو پٽ، رات گهر مان نڪتو هو صبح سندس لاش مليو ڳوٺاڻن اڳواڻ ايم پي اي مرحوم عبدالخالق سومرو جي ڪمند جي فصل مان لاش ڏسي پوليس کي اطلاع ڏنو بلڙي شاهہ ڪريم پوليس لاش تحويل ۾ وٺي پوسٽ مارٽم لاءِ سول اسپتال ٽنڊو محمد خان
بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

نامعلوم چور هول سيل ايجنسي جا تالا ٽوڙي لکين روپيا روڪ ۽ ٻيو سامان کڻي فرار

ماتلي (ن ع) نامعلوم چور ماتلي جي ظهير ڪالوني ۾ مزمل ڪمبوهہ جي هول سيل ايجنسي جا تالا ٽوڙي ايجنسي مان لکين روپيا روڪ ۽ ٻيو سامان چوري ڪري
بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

رانيپور: چهلم جي مناسبت سان ماتمي جلوس ڪڍيو پيو وڃي

راڌڻ واسي 26 ورهين جي نوجوان جو دادو ڪئنال مان لاش هٿ

ڳوٺ مسو ساهڙ پرسان ڳوٺاڻن لاش ڏسي وارثن کي اطلاع ڪيو

نوجوان حاڪم علي زرداري گذريل ڏينهن کان گم هو ڪنهن سان دشمني ناهي: وارث

ٺٽون ڳوٺ(ن ع) ٺٽون ڳوٺ پرسان راڌڻ واسي 26 ساله نوجوان حاڪم علي زرداري جو ڳوٺ مسو ساهڙ کان دادو ڪئنال موري مان لاش هٿ، جڏهن تہ نوجوان جو لاش ڳوٺاڻن لڙهندي ڏسي وارثن کي اطلاع ڪيو وارث پهچي لاش جي سڃاڻپ ڪئي، جڏهن تہ نوجوان جو لاش ملڻ تي وارثن ۾ ڪهرام مچي ويو علائقي ۾ خوف وارو ماحول پيدا ٿي ويو ان موقعي تي وارثن ٻڌايو نوجوان گذريل ڏينهن کان گم هو اسان جي ڪنهن سان بہ دشمني ناهي،
بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوالهيار ۾ ڳوٺاڻن جو بااثرن جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو

ٽنڊوالهيار (ڊ ر) ٽنڊوالهيار جي ڳوٺ غلام حسين لنڊ جي رهواسين پاران بااثرن جي زيادتين خلاف احتجاج ڪيو ويو ڳوٺاڻن ميهار لنڊ سندس ڏيءُ تهمينہ لنڊ ۽ گهرواري فائزه لنڊ ٽنڊوالهيار پريس ڪلب
بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

نوشهروفيروز لڳ تگر ۽ ٻبر برادري جي ڌرين ۾ جهيڙو 10 ڄڻا زخمي

ٻاءِ پاس واري علائقي ۾ رهندڙ ڌرين وچ ۾ پراڻي تڪرار تان جهيڙو ٿي پيو

زخمي علي اڪبر جميل، اصغر وحيد، ساجد ۽ ٻين کي اسپتال منتقل ڪيو ويو

نوشهروفيروز(ڊ ر) نوشهروفيروز ٻاءِ پاس تي تگر ۽ ٻبر برادري جي ٻن ڌرين وچ ۾ پراڻي تڪرار تان جهيڙو ٿي پيو جنهن دوران لٺيون ڪهاڙيون ۽ سريون لڳڻ سبب 10 ڄڻا زخمي ٿي پيا. زخمين ۾ تگر برادري جا جمعدار علي اڪبر تگر جميل تگر علي اصغر تگر وحيد علي تگر ۽ ساجد علي تگر شامل آهن جڏهن تہ ٻبر برادري جا غلام حسين ٻبر ڪاشف ٻبر علي اشرف، رحيم ٻبر ۽ عبدالرحمان ٻبر پڻ زخمي ٿي پيا. واقعي کان پوءِ ٻنهي ڌرين نوشهروفيروز
بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

ڪراچي: چهلم جو مرڪزي جلوس شاهراهہ قائدين تان گذري رهيو آهي

ٽنڊوآدم لڳ گهر جي ڇت ڪرڻ سبب نوجوان ناري فوت، گهر ۾ ڪهرام

ڳوٺ الياس پرهياڙ ۾ پيش آيل حادثي 22 ورهين جي خالده پرهياڙ فوت ٿي وئي

ٽنڊوآدم (ن ع) ٽنڊوآدم لڳ ڳوٺ الياس پرهياڙ ۾ گهر جي ڇت ڌماڪي سان ڪري پئي جنهن جي نتيجي 22 سالا نوجوان ناري خالده ڌيءُ نبي بخش پرهياڙ ملبي هيٺيان دٻجي فوت ٿي وئي نوجوان ناري جي فوت ٿيڻ تي گهر ۾ ڪهرام مچي ويو واضح رهي تہ تيز طوفاني هوائن ۽ برسات سبب ڇت ڪمزور ٿيڻ ڪري اهو افسوسناڪ واقعو پيش آيو.

گمبٽ، سوڀوديرو تڪ تي 163 پولنگ اسٽيشن قائم ڪيا ويا آهن: اليڪشن ڪمشنر

پولنگ اسٽيشنن جي دورن، بنيادي سهولتن جي فراهمي ۽ ٻين اهم معاملن تي ذاتي نگراني ڪئي ويندي

163 پولنگ اسٽيشن قائم ڪيا ويا آهن جن ۾ 63 انتهائي حساس، 68 حساس ۽ 32 نارمل قرار ڏنا ويا آهن

پوليس چونڊ سيڪيورٽي لاءِ ايمرجنسي پلان تيار ڪري ورتو آهي ۽ رينجرز ۽ ضلعي انتظاميہ هر ممڪن مدد فراهم ڪندي

گمبٽ(رپورٽ : مريد ڪانوري) ڊسٽرڪٽ اليڪشن ڪمشنر خيرپور نعيم الرحمان جلباڻي ميڊيا کي بريفنگ ڏيندي ٻڌايو تہ
بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

ڄام نوازعلي پوليس ٽريننگ سينٽر ۾ ڪاڌي پيتي ۾ ناقص سامان استعمال جو انڪشاف

آر ٽي سي ۾ مردا مرغي جي ۽ ميس ۾ مبينا لکين رپين جي ڪرپشن جو ڊي آئي جي نوٽيس ورتو

ڊي آئي جي ٽريننگ فيض الله ڪريجو ميس انچارج ڪاشف مرزا معطل ڪري جاچ جو حڪم ڏنو

ڄام نوازعلي (ن ع) ڄام نوازعلي پوليس ٽريننگ سينٽر آر ٽي سي ۾ پوليس اهلڪارن جي ڪاڌي پيتي ۾ ناقص سامان استعمال ڪرڻ مردا مرغي جي انڪشاف ۽
بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

دڙ ويجهو تيز رفتار وين جي ٽڪر ۾ معصوم نينگري فوت، گهر ۾ ڪهرام

ڳوٺ حاجي ملو خان زرداري وٽ حادثي ۾ 10 ورهين جي ٻارڙيءَ فوت ٿي وئي

نينگري جو لاش ضروري ڪارروائي بعد وارثن حوالي، گهر پهچڻ تي ڪهرام

دڙ (ن ع) دڙ مهراڻ هاءِ وي تي بچيري لڳ ڳوٺ حاجي ملو خان زرداري وٽ اڄ صبح جو هڪ نهايت افسوس ناڪ حادثو ان وقت پيش آيو جڏهن دڙ کان هرسال جيان هن سال بہ چهلم جي سلسلي ۾ (اربعين) سون جي تعداد ۾ مومنين جوهڪ پيادل قافلو نواب شاهہ جلوس ۾ شرڪت ڪرڻ لاءِ وڃي رهيو هيوجنهن ۾ مرد عورتون ۽ ٻار بہ شامل هئاجلوس ۾ شرڪت لاءِ ويندڙ هڪ ڏهن سالن جي ٻارڙيءَ کي روڊ تي هلندڙ تيز رفتار وين جي ٽڪر لڳڻ سان معصوم
بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

دڙ: فوت ٿيل نينگري جو لاش اسپتال ۾ پيل آهي

ٽنڊوالهيار ۾ نوجوان جي گرفتاري خلاف اٽڙ پاڙي جي رهواسين جو احتجاج

مظاهرين بي سيڪشن ٿاڻي آڏو اڳيان ڌرڻو هڻي غلام نبي ڪنڀار جي آزادي لاءِ مظاهرو ڪيو

پوليس چار ڏينهن نوجوان کي گم رکڻ بعد ڪوڙو ڪيس ظاهر ڪيو آهي: مظاهرين

ٽنڊوالهيار (ڊ ر) ٽنڊوالهيار شهر جي اٽڙ پاڙي جي رهواسين پاران ڪرڻ خلاف بي سيڪشن ٿاڻي آڏو احتجاج

ڪڍڻ ۾ پورهيت جو ٽرڪ جادو شهيد پوليس خلاف احتجاجي مظاهرو

پوليس ٽنهن اس ۾ گاڏي ڦرڻ جي ڪوشش ڪئي بيهاريءَ ڇڏيو: متاثر

ايس ايس پي نوٽيس وٺي ذميوارن خلاف ڪارروائي ڪري: مطالبو

ڪنڊ (ن ع) ڪڍڻ ويجهو ٽرڪ ڪئي گهر جي ڪاڙ ۽ سيڪيوريٽي پهچڻ
بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

لنجاڻي موڙ وٽ حادثي ۾ زخمي نظير احمد، ساماڻي، نادر ۽ ٻين کي اسپتال آندو ويو

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

سڪرنڊ: چهلم حضرت امام حسين عليہ السلام جي موقعي تي جلوس ڪڍيو پيو وڃي

خيرپور ويجهو عورت ريل گاڏي مان ڪري فوت ٿي وئي

ريلوي ٽريڪ تي لاش جي اطلاع تي پوليس ڪٽائي اسپتال منتقل ڪيو

لاش جي سڃاڻپ مسمات ماهہ نور، ولد محمد اڪبر ٿي، وارثن کي اطلاع

خيرپور(ڊ ر) خيرپور ۾ ريلوي ٽريڪ تان هڪ مسافر عورت جو لاش هٿ مسافر عورت جي سڃاڻپ مسمات ماهہ نور جي نالي سان ٿي آهي تفصيل موجب، خيرپور ۾ سينٽرل جيل پرسان ريلوي ٽريڪ تي هڪ عورت جو
بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

خيرپور جي عدالت غيرقانوني جرڳو ڪندڙ جوابدارن جون ضمانتون رد ڪري ڇڏيون

خيرپور(ڊ ر) خيرپور جي ڪرمنل ماڊل ٽرائل ڪورٽ سوراهہ ٿاڻي تي داخل ايف آءِ آر غير قانوني جرڳي جي ڪيس ۾ نامزد
بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

ميرپور ماٿيلو مان موٽر سائيڪلون چوري ڪندڙ چار چور سوگهو ڪري پوليس حوالي

گوٻي چند محلي واسين چور نذير اوڏ کي سوگهو ڪري پوليس حوالي ڪيو

ميرپور ماٿيلو (ن ع) ميرپور ماٿيلو جي گوٻي چند محلي مان ڪيبل بجاج جي موٽر سائيڪل چوري ڪرڻ دوران شهرين بهادري جو مقابلو ڪندي ٿالي واري چاٻي چور نذير اوڏ کي سوگهو ڪري ميرپور ماٿيلو پوليس حوالي ڪري ڇڏيو آهي اڻ سلسلي ۾ شهرين جو چوڻ هو تہ هي هڪ
بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

نوشهرو فيروز ۾ معذور جو اعلان ڪيل الائونس نہ ملڻ خلاف احتجاج، انصاف جو مطالبو

نوشهرو فيروز(ڊ ر) سنڌ حڪومت پاران معذور سرڪاري ملازمن لاءِ اعلان ڪيل
بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 5

پنوعاقل ويجهو جتوئي ۽ مهيسر برادري جي ٻن ڌرين ۾ جهيڙو 12 ڄڻا زخمي

ڳوٺ عالم جتوئي واسي ڌرين ۾ چوپائي مال ٻهارڻ تان جهيڙو ٿي پيو

زخمي امان، سجاد، ساجد، شفقت جتوئي، فرمان، زبير مهيسر ۽ ٻين کي اسپتال آندو ويو

پنوعاقل(ن ع) ڳوٺ عالم جتوئي ۾ جتوئي ۽ مهيسر برادري جي ٻن ڌرين وچ ۾ چوپائي مال جي معاملي تان جهيڙو ٿي پيو واقعي ۾ جتوئي ڌر جا امان جتوئي سجاد جتوئي سليم جتوئي ۽ شفقت جتوئي جڏهن تہ مهيسر ڌر جا فرمان مهيسر زبير مهيسر معراج مهيسر غلام مصطفيٰ مهيسر غلام فريد، غفار الهوسايو ۽ عادل مهيسر زخمي ٿي پيا

آبادگارن کي تڪليف کان بچائڻ لاءِ پاڻي فراهمي کي هر صورت ۾ يقيني بڻايو وڃي: هير سوهو

ٺلوري جي مختلف ڳوٺن ۽ علائقن ۾ بجلي جي پولن ۽ تارن جي لڳائڻ وارو رهيل ڪم جلد کان جلد مڪمل ڪيو وڃي

جاري ترقياتي منصوبا جلد مڪمل ڪيا وڃن تہ جيئن عوام کي وقت ۾ وڌ فائدو حاصل ٿي سگهي

اجلاس ۾ غير حاضر ايگزيڪيوٽو انجنيئر آبپاشي کان وضاحت طلب، سيڪريٽري آبپاشي ڏانهن مراسلي جون هدايتون

سجاول (ڊ ر) ايم پي اي هير سوهو جو ترقياتي منصوبن ۾ غفلت تي سخت ايڪشن غير حاضر ايڪسين آبپاشي کان وضاحت طلب هير سوهو جون ميرپور ٺلوري
بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: چهلم امام حسين جو مرڪزي جلوس پنهنجي منزل ڏانهن وڃي رهيو آهي ٻي طرف ايس ايس پي مانيٽرنگ ڪري رهيو آهي

لاڙڪاڻو: چهلم جي موقعي تي عزادار ماتم ڪري رهيا آهن

خيرپور ۾ شهداءِ ڪربلا جي چهلم، 50 کان وڌيڪ ماتمي جلوس برآمد، سيڪيورٽي انتظام سخت

مرڪزي امام بارگاهہ انجمن حيدري سميت مختلف امام بارگاهن مان علم ۽ ذوالجناح جا جلوس برآمد ٿيا

چتري چوڪ تي ممتاز ذاڪرن ۽ عالمن حضرت امام حسين عليہ السلام جي شهادت بابت خطاب ڪيا

جلوس قديمي ڪربلا نيشنل هاءِ وي کان ٿيندو ڪربلا انجمن حيدري تي اختتام پذير ٿيو

خيرپور (رپورٽ: عبدالمجيد پنهور) خيرپور ۾ شهداءِ ڪربلا جي چهلم جي موقعي تي مرڪزي امام بارگاهہ انجمن حيدري سميت شهر جي مختلف علائقن مان 50 کان وڌيڪ ماتمي جلوس ڪڍيا ويا. شهر ۾
بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 5

گلستان جوهر ۾ مير رضا علي جي لاش ملڻ واري ڪيس ۾ اڳڀرائي، پوسٽ مارٽم ۽ سي سي ٽي وي جاچ جاري

پوسٽ مارٽم رپورٽ ۾ گولي لڳڻ جو انڪشاف، لاش 24 کان 36 ڪلاڪ پراڻو هجڻ جي تصديق

جاچ اختيارين پاران موبائل ڊيٽا ۽ فارنزڪ رپورٽ حاصل، 15 ماڻهن جا بيان قلمبند ڪيا ويا

وارثن جو تشدد جا نشان هجڻ جو دعويٰ، خودڪشي يا قتل سميت سڀني رخن کان جاچ جاري آهي: پوليس

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پوسٽ مارٽم رپورٽ ۾ انڪشاف ٿيو آهي تہ مير رضا جي لاش 24 کان 36 ڪلاڪ پراڻي هئي تصويرن مان ظاهر ٿيو آهي تہ لاش جي پٺيءَ واري پاسي
بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

سکر ۽ پرياسي ۾ شهيد ڪربلا حضرت امام حسينؑ ۽ ساٿين جو چهلم عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويو

مرڪزي امام بارگاهہ غريب آباد مان برآمد ٿيل جلوس شڪارپور روڊ، بئراج روڊ واپس مرڪزي امام بارگاهہ پهچي اختتام پذير ٿيو

ماتمي جلوس ۾ عزادارن سيني ڪوبي ۽ زنجير زني ذريعي حضرت امام حسينؑ ۽ شهيدن ڪربلا کي پرسا پيش ڪئي

گهنٽا گهر چوڪ تي منعقد مجلسن دوران ذاڪرن شهيدن ڪربلا جي سيرت ۽ فلسفي شهادت تي تفصيلي روشني وڌي

سکر (بيورو رپورٽ) ملڪ جي ٻين شهرن وانگر سکر ۽ ان جي پرياسي وارن علائقن ۾ نبي پاڪ ﷺ جي نواسي، حضرت عليؑ جي جگرگوشي ۽ شهيد ڪربلا حضرت امام حسينؑ سميت ٻين شهيدن ڪربلا جو
بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

رانيپور: مقامي موٽرسائيڪل ڪمپني پاران ڪرايل پروگرام ۾ ڪيڪ ڪاٽيو پيو وڃي

راڌڻ ۾ سولنگي ۽ بروهي تڪرار ختم ڪرائڻ لاءِ منت ميڙ قافلو

ڪچهري جي ٺهراءُ بعد امن لاءِ اڳواڻن ڳوٺ دلاور سولنگي پهچي سولنگي ڌر سان ڳالهيون ڪيون

سولنگي ڌر پاران بروهي ڌر کي فصل وڃ وارن معرفت ڪڍڻ ۽ ٻند واٽر ڪورس کولڻ جو مطالبو

راجوٽي نمبرو ڪرائي علائقي ۾ امن بحال ڪرڻ لاءِ ڪوششون جاري آهن: اڳواڻ

راڌڻ (ن ع) سولنگي ۽ بروهي تڪرار جنهن ۾ پنج ڄڻا مارجي چڪا آهن خون ريزي روڪڻ لاءِ وڌيڪ منت ميڙ قافلو سولنگي ڌر ڏانهن ڳوٺ دلاور سولنگي پ پ اڳواڻ محمد اشرف سولنگي کي ساڻ ڪري راڌڻ ڪائون جو چيئرمن غلام دستگير ڳوڙ پ پ يوٿ ضلع دادو جو صدر غلام مرتضيٰ ڳوڙ، سڪندر علي جوڻيجو، پير بجل الدين سرهندي، آصف حسين آرائين، محمد
بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

ڪراچي: سي سي پاران ڪرايل طبي ڪيمپ ۾ مريضن جو معائنو ڪيو پيو وڃي

ڪراچي سيسي لانڍي اسپتال ۾ ايچ آءِ وي بابت آگاهي مهم

او پي ڊيز ۽ وارڊن ۾ مريضن ۽ شهرين کي احتياطي تدبيرن بابت آگاهي فراهم

ايچ آءِ وي لاعلاج بيماري ناهي، بروقت تشخيص سان علاج ممڪن آهي: ڊاڪٽر ظفر قائمخاني

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سوشل سيڪيورٽي لانڍي اسپتال جي ايم ايس ڊاڪٽر ظفر علي قائمخاني ۽ ڊي ايم ايس ڊاڪٽر ذوالفقار ميمڻ جي نگرانيءَ هيٺ ايچ آءِ وي بابت آگاهي پيدا ڪرڻ لاءِ اسپتال ۾ پينا فليڪس لڳايا ويا. ان موقعي تي سيسي لانڍي اسپتال جي او پي ڊيز ۽ مختلف وارڊن ۾ آگاهي مهم پڻ هلائي وئي. ايم ايس ڊاڪٽر ظفر علي قائمخاني سان گڏ
بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

رهڙي ۾ شهيدن ڪربلا جي چهلم جي مناسبت سان اربعين واڪ، سيڪيورٽي جا انتهائي سخت انتظام

سکر (بيورو رپورٽ) رهڙي ۾ شهيدن ڪربلا جي چهلم جي مناسبت سان اربعين واڪ (مشي) منعقد ڪئي وئي، جنهن ۾ سنڌ جي مختلف ضلعن مان هزارين عزادارن جا قافلا وڏي انگ ۾ شريڪ ٿيا. قافلن ۾ مردن سان گڏ بزرگ، ٻار ۽ عورتون پڻ شامل هيون. رهڙي جي ڪربلا ميدان ۾
بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

بدين: چهلم حضرت امام حسين عليہ السلام جي موقعي تي نڪتل جلوس جو ڏيک

اگهم ڪوٽ ۾ شهداءِ ڪربلا جي چاليهي تي يا حسين ع جي صدائون بلند

بي بي ماهم سلام الله عليها جي مزار تي ملڪ جي مختلف علائقن مان پيادل ۽ گاڏين ذريعي زائرين جا قافلا پهتا

مجلسون، نوحہ خواني، سينہ ڪوبي ۽ زنجيرن تي ماتم ۽ زائرين ڪاميٽي پاران سبيلون ۽ نياز جو انتظام

گلاب لغاري (ن ع) حضرت امام حسين عليہ وسلام ۽ شهداءِ ڪربلا جي چاليهي جي موقعي تي يا حسين يا حسين جي بلند آواز صدائن ۾ گلاب لغاري پرسان سنڌ جي تاريخي ماڳ اگهم ڪوٽ ۾ بي بي
بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

سڪرنڊ ۾ اصغريہ علم و عمل تحريڪ پاران 10 ڪلوميٽر ڊگهي پيادل مشي

دادواهہ اسٽاپ کان سيد ماجد شاهہ ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ نڪتل ريلي سرفراز چوڪ پهتي

ريلي ڪڍڻ جو مقصد حضرت امام حسين ع جي عظيم قرباني کي خراج عقيدت پيش ڪرڻ آهي: اڳواڻ

سڪرنڊ (ن ع) چهلم حضرت امام حسين عليہ السلام جي موقعي تي سڪرنڊ ۾ اصغريہ علم و عمل تحريڪ پاران دادواهہ اسٽاپ کان 10 ڪلوميٽر ڊگهي پيادل مشي ريلي سيد ماجد شاهہ سيد منظور حسين
بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

پرياسٽي: ڳوٺاڻا بااثرن خلاف احتجاج ڪري رهيا آهن

پرياسٽي ۾ ڳوٺاڻن جو بااثرن جي زيادتين خلاف احتجاجي مظاهرو

ڳوٺ گلاب خان لاکو واسين مينهون خان، سعيد خان لاکو ۽ ٻين احتجاج ڪيو

برادري جي بااثر ڏوهاري قسم جي ماڻهن جيئڻ جنجال ڪري ڇڏيو آهي، انصاف ڪيو وڃي

پرياسٽي (ن ع) پرياروڊ پرسان نصرت ڪينال جي ڪپ تي ڳوٺ گلاب خان لاکو جي رهواسي ڳوٺاڻن گلاب خان لاکو مينهون خان لاکو ،سعيد خان لاکو،جمعو خان لاکو پاران بااثر ڏوهاري قسم جي ماڻهن خدابخش لاکو نظير لاکو ڪريم بخش لاکو سيفل لاکو ۽ ٻين جي مبينا زيادتين خلاف سخت احتجاج ڪندي ٻڌايو تہ ڄاڻايل ماڻهو ڏوهاري قسم جا ماڻهو آهن. جڏهن تہ تازو حيدرآباد ۾ پوليس مقابلي ۾ نصير لاکو مارجي ويو هو ڏوهاري قسم جا
بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 5

خيرپورميرس عمر فاروق بلو ريجنل محتسب جي عهدي جو چارج وٺي ڪارڪردگي جو جائزو ورتو

خيرپور(ڊ ر)خيرپورميرس: محمد عمر فاروق بلو ريجنل محتسب خيرپورميرس جي عهدي جو باقاعده چارج سنڀالي ورتو. چارج سنڀالڻ کان پوءِ هن ريجنل محتسب آفيس خيرپورميرس جي ڪارڪردگي جو جائزو ورتو ۽ آفيسرن ۽ عملي کي هدايت
بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 5

نصيرآباد ۾ حضرت امام حسينؑ ۽ ٻين شهيدن جو چاليهو عقيدت احترام سان ملهايو ويو

نصيرآباد: (ن ع) حضرت امام حسينؑ ۽ ڪربلا جي ٻين شهيدن جي چاليهي جي موقعي تي نصيرآباد ۾ عزاداري جو مرڪزي جلوس وڏي عقيدت ۽ احترام سان برآمد ڪيو ويو جلوس امام بارگاهہ عزاخانہ لغاري محلا مان نڪتو جيڪو پنهنجي مقرر رستن تان گذرندو ابو تراب چوڪ پهتو جتي مجلس عزا منعقد ڪئي
بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 5

نوشهرو فيروز ۾ هالاڻي جي صحافي خليل اعوان تي ٿيل قاتلاڻي حملي خلاف احتجاج

قلم ڏٺين محمد يونس راڄپر، فقير علي نواز سولنگي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

صحافي خليل اعوان حملو ڪندڙ جوابدارن تي ڪيس داخل ڪري گرفتار ڪيو وڃي

نوشهرو فيروز(ڊ ر) هالاڻي جي صحافي خليل اعوان تي ٿيل قاتلاڻي حملي خلاف پريس ڪلب نوشهرو فيروز پاران احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو مظاهرين حملي ۾ ملوث وڏيري معروف هاليپوٽو خلاف زوردار نعرا هنيا ۽ سندس گرفتاري جو مطالبو ڪيو احتجاج جي اڳواڻي پريس ڪلب نوشهرو فيروز جي
بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

سکر پوليس پاران هٿيارن سان گڏ پڪڙيل جوابدار کي مبينا ڏيتي ليتي بعد آزاد ڪري ڇڏيو

آباد ٿاڻي جي پوليس ايئرپورٽ پورٽ روڊ ۾ چٽن کي بغير لائسنس واري پستول گولين سميت گرفتار ڪيو

پوليس ڳري رشوت وٺڻ بعد هڪ جوابدار کي ڇڏي ڏنو، عبدالشڪور شيخ تي ڪيس داخل ڪيو

سکر(بيورو رپورٽ) سکر پوليس غير قانوني هٿيار پستول ۽ موٽر سائيڪل سميت ٻن چٽن کي گرفتار ڪري هڪ ظاهر ڪري مڪس ڪيس داخل ڪيو ويو رپورٽ موجب آباد ٿاڻي جي پوليس سکر جي
بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 5

بدين ۾ چهلم شهداءِ ڪربلا مذهبي عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويو

امام بارگاهہ ڪاشانہ زينبيہ مان مرڪزي جلوس برآمد، مختلف علائقن مان پيادل قافلا شامل

ضلعي ۾ 15 ماتمي جلوس ۽ 13 مجلسون، سبيلون، لنگر، نياز ۽ ميڊيڪل ڪيمپن جو اهتمام

فول پروف سيڪيورٽي هيٺ جلوس اختتام پذير، ملڪ جي امن، استحڪام ۽ امت مسلم جي اتحاد لاءِ دعائون

بدين (ڊ ر) بدين ۾ چهلم شهداءِ ڪربلا مذهبي عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويو مرڪزي ماتمي جلوس پرامن
بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

مورو ۾ نواسہ رسول ﷺ امام حسين عليہ السلام ۽ سندس جانثارن جو چاليهو عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويو

مورو(ن ع) مورو ۾ نواسہ رسول ﷺ امام حسين عليہ السلام ۽ سندس جانثارن جي
بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

سکر: نارڪوٽيڪس پاران ڪيل ڪارروائي ۾ گرفتار ڪيل جوابدار ۽ هٿ آيل منشيات

ڪراچي جي مارڪيٽن ۾ 5 هزار رپين جا جعلي نوٽ گردش ڪرڻ جون خبرون، واپارين ۾ ڳڻتي

اليڪٽرانڪس مارڪيٽ ۾ جعلي نوٽن جي ڊي وٽ جا ڪيترائي واقعا، واپارين ۾ خوف پکڙجي ويو

ڪراچي اليڪٽرانڪس ڊيلرز ايسوسيئيشن شهرين ۽ واپارين کي نوٽن جي تصديق بعد قبول ڪرڻ جي اپيل ڪئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف مارڪيٽن ۾ 5 هزار رپين جا جعلي نوٽ گردش ڪرڻ جون خبرون سامهون اچڻ کانپوءِ واپاري برادري ۽ شهرين ۾ ڳڻتي
بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

ڄام نوازعلي ۾ حضرت امام حسين ع ۽ سندس جانثارن جو چاليهو عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويو

ڄام نوازعلي(ن ع) ڄام نوازعلي ۾ ماتمي جلوس ڄام سبب علي امام بارگاهہ مان خادم سرڳي ۽ ڄام عنايت علي اڳواڻي ۾ ماتمي جلوس برآمد ڪيو ويو جيڪو مختلف امام بارگاهن کان ٿيندي مين روڊ تي پهتو جتي سوين عزادارن سينا زني جو ماتم ڪري
بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

مورو پوليس پاران مقابلي بعد جوابدار کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪرڻ جي دعويٰ

مورو (ن ع) مورو پوليس جو ڦورن سان مبينا مقابلو هڪ ڦورو زخمي حالت ۾ گرفتار جنهن کي تعلقہ اسپتال مورو آندو ويو جتي طبي امداد ڏني وئي ڦورو وٽان پوليس پاران هٿيار برآمد ڪرڻ جي دعوا ڪئي وئي آهي مبينا پوليس مقابلي ۾
بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

مورو: پوليس پاران مبينا مقابلي ۾ زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيل ڦورو

ٽنڊوڄام لڳ زمين جي تڪرار تان ڇڪتاڻ، پوليس ۽ معززين جي مداخلت بعد عارضي ٺاهہ

مراد جمالي، مور جمالي ۽ شمن جمالي ڳوٺن ۾ هٿياربندن جي گهيري خلاف ڳوٺاڻن جو احتجاج

زميندار عاشق جمالي تي قبضي جا الزام، ڳوٺاڻن خونريزي جي خدشي سبب تحفظ جو مطالبو

ٽنڊوڄام (ت ر) ٽنڊوڄام لڳ ڳوٺ مراد جمالي ۾ زمين جي پراڻي تڪرار تان هڪ ڀيرو ٻيهر ڇڪتاڻ پيدا ٿي وئي. جڏهن تہ پوليس ۽ علائقي جي معززين جي مداخلت بعد ٻنهي ڌرين وچ ۾ عارضي ٺاهہ ٿي ويو جنهن سان علائقي ۾ پيدا ٿيل تڪراري صورتحال عارضي طور تي ٽري وئي
بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

جيڪب آباد ۾ چهلم شهداءِ ڪربلا وڏي عقيدت سان ملهايو ويو، 35 ماتمي جلوس برآمد

شهر جي مختلف هنڌن تي 15 مجلسون، مرڪزي امام بارگاهہ مان مرڪزي جلوس برآمد ٿيو

عزادارن نوحہ خواني ۽ ماتمداري ذريعي حضرت امام حسينؑ ۽ شهداءِ ڪربلا کي پرسا پيش ڪئي

سيڪيورٽي جا سخت انتظام، داخلي ۽ خارجي رستا سيل، سي سي ٽي وي ذريعي جلوسن جي نگراني

جيڪب آباد (ڊ ر) ڪربلا جي شهيدن حضرت امام حسين رضہ ۽ سندس ساٿين جي شهادت جو چاليهو جيڪب آباد ۾ وڏي عقيدت ۽ احترام سان ملهايو ويو جيڪب آباد جي مختلف هنڌن تي 15 مجلسون
بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

ٽنڊوڄام: احتجاج ڪندڙ ڳوٺاڻن سان پوليس اهلڪار ڳالهائي رهيا آهن

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي، عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان ڇپرائي جاري ڪئي.